

Sierpień 8 (120)1998

ISSN 1233-8494

Doradztwo Rolnicze

CENA 60gr

W GRABANOWIE

Spółka Akcyjna

ŻNIWA '98

GRUPA KAPITAŁOWA
SIPMA

PRASY ZWIJAJĄCE

- Średnica bel 120 lub 150 cm
- Szerokość podbieracza 120 lub 180 cm
- Wydajność do 2 ha na godzinę

BOGATE WYPOSAŻENIE DODATKOWE

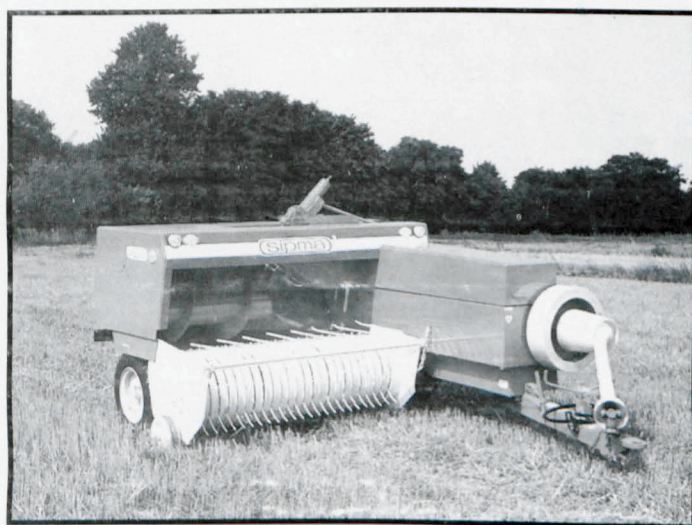
- ⇨ obwiązywacz siatką
- ⇨ podwójny obwiązywacz sznurkiem
- ⇨ centralne smarowanie
- ⇨ sygnalizator wypełnienia komory
- ⇨ obwiązywacz z elektrycznym napędem

DO SŁOMY, SIANA I SIANOKISZONKI

PRASY KOSTKUJĄCE

Wyważony układ korbowo-tłokowy ●
Ślizg bel w standardzie ●

3 typy pras - najnowszy model ⇨
przystosowany do zbioru zielonki, ⇨
z hydraulicznie sterowanym podbieraczem ⇨
i hydraulicznie przestawianym dyszlem ⇨

Dostępne w punktach dealerskich SIPMA SA na terenie całego kraju

Dział Sprzedaży: ul. Budowlana 26, 20-469 LUBLIN, tel.(0-81) 744 50 71, 744 12 81, fax (0-81) 744 09 64

JAKOŚĆ POTWIERDZONA MIĘDZYNARODOWYM CERTYFIKATEM JAKOŚCI ISO 9001

Jak poprawić sprawność opryskiwacza.

W miesiącu maju tego roku specjaliści zakładowi Andrzej Matuszewski i Bazyli Filatiuk realizowali temat modernizacji opryskiwaczy do wymogów nowej ustawy. W rejonie działania ZDR Parczew przeprowadzono trzy pokazy modernizacji opryskiwaczy w gminach Jabłoń, Podedwórze, Dębowa Kłoda. Modernizacją zostały objęte opryskiwacze produkcji fabrycznej gdzie są zamontowane belki połowe rurowe, oraz oprawy rozpylaczy wirowych.

W każdym opryskiwaczu są takie zespoły długowieczne, jak rama i zbiornik. Ponieważ elementy te stanowią 50% wartości opryskiwacza, jego modernizacja jest ekonomicznie uzasadniona. Modernizacja tych opryskiwaczy polegała na:

- zamontowaniu rozwadniacza środków ochrony roślin w otworze wlewowym.
- wymianie zaworu sterującego starego typu na nowszy klawiszowy z filtrem.
- zamontowaniu opraw rozpylaczy wyposażonych w zaworki odcinające dopływ cieczy. Oprawy te też ustawiają rozpylacze pod właściwym kątem (5 stopni w

stosunku do osi belki) oraz pozwalają na prawidłowe zakładanie nie tylko rozpylaczy szczelinowych, ale też wirowych. Łatwo też montuje się końcówki do wylewania nawozów płynnych (np. Roztworu saletrazomocznikowego).

- połączeniu węzłem plastikowym dostosowanym do ciśnienia pracy opryskiwacza opraw zamontowanych na starej belce rurowej.
- wymianie starych manometrów na nowe ze skalą barwną dostosowaną do pracy przy niskim ciśnieniu do 5 atm.

W każdym opryskiwaczu dokonano sprawdzenia pompy i stwierdzono, że są sprawne i dostosowane swoją wydajnością do długości belek polowych.

W ten sposób w starych opryskiwaczach z punktu widzenia jakości zabiegu uzyskano wysoką sprawność opryskiwacza.

Krzysztof Chilczuk
ZDR Parczew

Ogłoszenia

ANDRZEJ KIRYCZUK zam. Zaliszcze 21-222 Podedwórze, tel. (0-83) 379-51-66

Oferuję jesienią 1998 roku materiał siewny kwalifikowany następujących gatunków i odmian zbóż:

- pszenica ozima - odm. KOBRA - I odsiew
- odm. ROMA - I odsiew
- pszenżyto ozime - odm. TORNADO - I odsiew
- żyto ozime - odm. WARKO - I odsiew

Tel. 379-32-00

Sprzedam czyszczalnię do rumianku oraz sita 1,7 mm i 2,2 mm

Tel. 379-51-16

Sprzedam prasę rolującą pasową.

Tel. 379-51-42 - wieczorem

Sprzedam kombajn zbożowy Class Europa

Zrzeszenie Materiału Siewnego i Sadzeniakowego "Siew-Rol" w Czemiernikach będzie oferować do sprzedaży w okresie jesień 1998 r.

Zboża siewne (siewy w stopniach)

- pszenżyto ozime (Tornado, Ugo) - elita

- pszenica ozima (Mikon) - elita

- pszenica jara (Hena, Ismena) - elita

- jęczmień jary (Boss) - elita

Ziemniaki sadzeniaki (sadzenie w stopniach)

- odm. Kos - super elita

- odm. Lena - super elita

- odm. Maryna, Aster, Sumak, Vistula - oryginał

Tel. kontaktowy (083) 3513003 Pan Dobrowolski

JAN RYDZ zam. Dobryńka 127, tel. 377-81-33

Sprzedam dojarke przewodową Alfa Laval i zbiornik 600l na mleko.

GRODZICKI LESZEK tel. 341-09-29

Sprzedam przyczepę samobierającą, kosiarkę rotacyjną, przetrząsacz karuzelowy, dojarke.

Tel. 379-51-42 - wieczorem

Sprzedam kombajn zbożowy Class Europa

Nawożenie rzepaku

Wielkość plonu oraz jakość nasion rzepaku ozimego zależy od szeregu czynników, takich jak: kompleks glebowy, stanowisko w zmianowaniu oraz szeroko rozumiana agrotechnika, w tym: uprawa gleby, nawożenie, siew i ochrona roślin. *Bardzo istotnym czynnikiem plonotwórczym jest prawidłowe nawożenie mineralne.*

Rzepak ozimy charakteryzuje się bardzo dużymi wymaganiami pokarmowymi oraz nawozowymi i już jesienią pobiera znaczne ilości składników pokarmowych, głównie azotu (50 kg N z ha) i potasu (60 kg K₂O z ha). Azot stosowany przedsięwzięcie w nadmiarze zmniejsza mrozoodporność rzepaku, zwiększając mrozoodporność - fosfor, potas, magnez i siarka. Odmiany podwójnie ulepszone są bardziej wrażliwe na niedobór siarki.

Potrzeby pokarmowe rzepaku są następujące: z plonem 1 t nasion + słoma pobierane jest 50 kg azotu, 25 kg fosforu (P₂O₅), 55 kg potasu (K₂O), 10 kg magnezu (Mg) i 15 kg siarki (S), czyli z plonem 3 t nasion z ha pobierane jest 150 kg azotu, 75 kg fosforu, 165 kg potasu, 30 kg magnezu i 45 kg siarki. Znając potrzeby pokarmowe rzepaku należy określić *potrzeby nawozowe*, korzystając ze współczynników zawartych w tabeli 1.

Tabela 1

Współczynniki do przeliczenia ilości składników pobieranych z plonem rzepaku na dawki nawozów fosforowych i potasowych

	Klasa zasobności gleby				
	bardzo mała	mała	średnia	wysoka	bardzo wysoka
Fosfor	2.9	1.8	1.0	0.6	0.4
Potas	1.6	1.1	0.8	0.6	0.2

W zależności od przewidywanego plonu (potrzeby pokarmowe) i zasobności gleby, uwzględniając współczynniki, można obliczyć potrzeby nawozowe dla każdej plantacji rzepaku. Potrzeby nawozowe określają ilości składników, które w konkretnych warunkach glebowych powinny być zastosowane, by zaspokoić potrzeby pokarmowe rośliny i uzyskać wierny i jakościowo dobry plon. Na przykład na **glebach o średniej zasobności** i przewidywanym plonie 3 t z ha należy na hektar stosować: azotu: 50 kg N na każdą tonę nasion x 3 (plon 3 t) = **150 kg/ha azotu**, fosforu: 25 kg P₂O₅ x 3 = 75 kg x wsp. 1.0 (odczyt z tabeli 1) = **75 kg/ha fosforu** i potasu: 55 kg K₂O x 3 = 165 kg x wsp. 0.8 = **130 kg/ha potasu**. Na glebie mało zasobnej należy zastosować: 150 kg/ha azotu, fosforu: 25 kg x 3 = 75 kg x wsp. 1.8 = 135 kg/ha fosforu i potasu: 55 kg x 3 = 165 kg x wsp. 1.1 = 180 kg/ha potasu.

Po wyliczeniu dawki czystego składnika należy obliczyć masę nawozów, które będą stosowane. Aby każdorazowo nie obliczać dawek czystego składnika i dawki konkretnego nawozu, opracowano zalecenia, w których podano dawki masy nawozów (tabela 2). Zalecane dawki uwzględniają zasobność gleb i jak wynika z tych zaleceń, *znajomość zasobności gleby daje możliwość kilkakrotnego zmniejszenia dawek fosforu i potasu.*

Tabela 2

Zalecane dawki nawozów wieloskładnikowych* do stosowania przedsięwzięcia rzepaku ozimego w kg/ha na każdą 1 t nasion
Klasa zasobności gleby

bardzo niska i niska	średnia ¹	wysoka i bardzo wysoka
225kg Polifoski 6	125kg Polifoski 6	75kg Polifoski 6
lub 280kg Polimagu 305	lub 160kg Polimagu 305	lub 90kg Polimagu 305
lub 190kg Polifoski 8 + 25kg K ²	lub 100kg Polifoski 8 + 30kg K	lub 60kg Polifoski 8 + 30kg K
lub 240kg Polimagu 306 + 25kg K	lub 130kg Polimagu 306 + 30kg K	lub 80kg Polimagu 306 + 30kg K
lub 375kg Polifoski 12 ³ + 25kg K	lub 210kg Polifoski 12 + 30kg K	lub 125kg Polifoski 12 + 30kg K
lub 350kg Polifoski 13 ³	lub 190kg Polifoski 13	lub 115kg Polifoski 13 + 15kg K
lub 300kg Polifoski 15+Mg ³ + 25kg K	lub 170kg Polifoski 15+Mg + 30kg K	lub 100kg Polifoski 15+Mg + 30kg K
lub 300kg Polimagu 315 ³ + 25kg K	lub 170kg Polimagu 315 + 30kg K	lub 100kg Polimagu 315 + 30kg K
lub 215kg Polifoski PK ⁴	lub 120kg Polifoski PK	lub 70kg Polifoski PK
lub 87kg Polimapu + 100kg K	lub 48kg Polimapu + 70kg K	lub 29kg Polimapu + 50kg K
lub 100kg Polidapu + 100kg K	lub 55kg Polidapu + 70kg K	lub 33kg Polidapu + 50kg K
lub 150kg Polifoski 6 jesienią ⁵ i 125kg Polifoski 12 wiosną	lub 100kg Polifoski 6 jesienią i 40kg Polifoski 12 wiosną	lub 125kg Polifoski 12 wiosną

* w zależności od spodziewanego plonu obliczyć dawkę nawozu i np. plon 3 t nasion rzepaku na glebie średnio zasobnej wymaga stosowania po 125kg Polifoski 6 na każdą 1 tonę przewidywanego plonu nasion (odczyt z tabeli 2) x 3 tony = 375 kg/ha Polifoski 6 lub po 100 kg Polifoski 8 i 30 kg soli potasowej na każdą tonę x 3 = 300 kg/ha Polifoski 8 i 90 kg/ha soli potasowej;

- 1 - jeśli nie jest znana zasobność gleby, zaleca się dawki w wysokości jak dla gleby średnio zasobnej, do czasu wykonania analizy gleby;
- 2 - kg/ha soli potasowej 58-60% K₂O;
- 3 - nawożenie Polifoską 12, Polifoską 13, Polifoską 15+Mg i Polimagiem 315 rzepaku ozimego tylko wczesną wiosną, na glebach zasobnych, gdy nie stosowano przedsiewnego nawożenia;
- 4 - Polifoskę PK stosować na stanowiskach bardzo bogatych w azot, np. po motylkowatych, uprawa na oborniku, po poplonach nawożonych wysokimi dawkami azotu (ponad 120 kg N/ha), w innych przypadkach stosować dodatkowo do 50 kgN/ha jesienią;
- 5 - w nawożeniu rzepaku na glebie o małej i średniej zasobności stosować przedsiewnie Polifoskę 6 i wczesną wiosną odpowiednią ilość Polifoski 12 (125 lub 40 kg/ha), na glebie o wysokiej zasobności można stosować tylko wiosną 125 kg/ha Polifoski 12 na każdą przewidywaną 1 t nasion.

Nawożenie przedsiewne rzepaku najlepiej wykonać co najmniej na 2 tygodnie przed siewem nasion i wymieszać nawóz z glebą na głębokość 10-20 cm. Zastosowany w ten sposób nawóz, bez względu na przebieg warunków pogodowych (opady, niskie temperatury), tak jesienią, jak i wiosną będzie dobrze wykorzystany, co ma niewątpliwie wpływ na prawidłowy rozwój roślin jesienią i dobre „przygotowanie” plantacji do przetrzymywania. Nawozy oferowane przez Zakłady Chemiczne „POLICE” S.A. zawierają mało azotu w porównaniu z innymi składnikami i można w związku z tym zastosować pełną dawkę fosforu i potasu, uzupełnić siarkę i pełną dawkę magnezu, przy zachowaniu zalecanej jesiennej dawki azotu 20-40 kg/ha.

Z Polimagami wprowadzana jest pełna dawka magnezu, co jest niezmiernie ważne na glebach ubogich w ten składnik. **Wszystkie oferowane przez Zakłady Chemiczne „Police” S.A. nawozy wieloskładnikowe zawierają siarkę - od 2.3 do 6.3 kg S w 100 kg nawozu, a Polifoska 12 zawiera 11% S - na co rzepak reaguje bardzo dobrze. Taki skład chemiczny Polifoszek i Polimagów decyduje, że są to najbardziej efektywne nawozy w uprawie rzepaku.**

Uprawiając rzepak na oborniku lub po roślinach motylkowatych, stosowanie azotu jesienią jest niewskazane i wówczas należy stosować tylko fosfor i potas - Polifoskę PK lub superfosfaty i sól potasową, a po zastosowaniu obornika dawkę fosforu i potasu należy zmniejszyć o minimum 20%.

Poza jesienną dawką azotu w nawozach wieloskładnikowych, wiosną stosować po 50 kg azotu na każdą 1 t plonu nasion, czyli np. 150 kg/ha, gdy przewiduje się plon około 3 t. Wczesną wiosną - z chwilą ruszania wegetacji oraz w 2-3 tygodnie po ruszeniu wegetacji - stosować mocznik, saletrę amonową lub saletrzak. Nie stosować jednorazowo więcej niż 80 kg N/ha.

Dokarmianie dolistne. Nie wolno rezygnować jednak z podstawowego nawożenia doglebowego. Dokarmianie dolistne jest tylko bardzo efektywnym nawożeniem uzupełniającym. W przypadku dokarmiania, stosując 300 l/ha cieczy o stężeniu roztworu 12%, stosuje się 36 kg mocznika, czyli 16.5 kg N, a trzykrotny oprysk to około 50 kgN/ha. Planując dokarmianie dolistne należy uwzględnić tę ilość azotu przy stosowaniu drugiej wiosennej dawki doglebowej.

Rzepak nie jest wrażliwy na oparzenia mocznikiem, dlatego zaleca się do oprysku wodny roztwór o zawartości 10-15% mocznika; najbardziej efektywny jest roztwór 12%, stosowany łącznie z siarczanem magnezowym i nawozami mikroelementowymi. Każde stosowanie pestycydów winno być wykorzystane do zastosowania mocznika dolistnie, jeżeli dany pestycyd wolno mieszać z mocznikiem.

Przygotowanie cieczy roboczej. Ciecz roboczą przygotowuje się bezpośrednio przed jej stosowaniem. Zbiornik napełnia się w 60-70% wodą i przy uruchomionym mieszadle wsypuje odważony mocznik. Następnie można dodać odważony siarczan magnezowy i/lub nawóz mikroelementowy. Jeżeli dodajemy pestycyd, to należy go rozpuścić najpierw w wodzie (np. w wiadrze), według zaleceń podanych na opakowaniu i do zbiornika wlewa się ten roztwór, uzupełniając zbiornik wodą do pożądanej objętości. Na 1 ha zaleca się 250-300 l tej cieczy.

Tabela 4

Dokarmianie dolistne rzepaku - optymalny 12% wodny roztwór mocznika (12 kg nawozu w 100 l)

Termin oprysku lub faza rozwojowa	Składniki roztworu dolistnego		
	mocznik %	siarczan magnezu %	nawóz dolistny
październik	-*	5	tak
rozpoczęcie wegetacji wiosennej	12	5	tak
wysokość roślin 10-15 cm	12	5	-
faza zielonego zwartego pąka	12	-	tak

* w oprysku jesiennym dodaje się mocznik (8-10% roztwór) wtedy, gdy nie stosowano azotu przedsiewnie.

Adam Grześkowiak

Biuro Strategii Marketingowej

Zakłady Chemiczne „POLICE” S.A.

PRZEDSIĘBIORSTWO PRODUKCYJNO HANDLOWE „CENTRALA NASIENNA”

**21-200 PARCZEW
ul. Szkolna 32
tel. (083) 354-13-28**

Oferuje po cenach firmowych, najwyższej jakości pasze, koncentraty i dodatki paszowe renomowanych firm zagranicznych i polskich.

LAND O LAKES - POZBAC - *pasze, koncentraty, premixy i preparaty
mleko zastępcze.*

SANO - *premixy, preparaty mleko zastępcze.*

UNIPASZ - *pasze, koncentraty i premixy.*

DOLPASZ - *pasze, koncentraty i premixy.*

MIKITA - *premixy, drożdże.*

Inne pasze: *śruta sojowa i rzepakowa, mączka mięsno-kostna i rybna, otręby pszenne i żytnie, kreda pastewna i lizawka.*

Sprzęt i maszyny rolnicze za gotówkę i na raty.

ZAPRASZAMY

Zagrożenia wynikające z nie przestrzegania warunków udzielania kredytów preferencyjnych dla rolników.

Województwo białkopodlaskie zajmuje jedną z czołowych pozycji w kraju pod względem liczby udzielonych kredytów preferencyjnych dla rolników z dopłatami ARiMR.

W 1997 roku liczba udzielonych kredytów dla rolników /łącznie wszystkie linie kredytowe/ wynosiła 1198 na kwotę 57 859 tys. zł.

Korzystając z kredytów preferencyjnych, rolnik otrzymuje duże dofinansowanie ze środków budżetowych. Np. w przypadku linii "Na utworzenie lub urządzenie gospodarstw rolnych przez osoby, które nie ukończyły 40-ego roku życia" oprocentowanie kredytu dla kredytobiorcy /na dzień dzisiejszy/ wynosi 5,8% w skali roku, zaś dopłaty ze środków Agencji wynoszą 22,4%. Ze względu na ten fakt kredytobiorcy zobowiązani są do bezwzględnego przestrzegania zasad obowiązujących przy tego typu kredytach.

Należą do nich:

1. Terminowość spłaty rat kapitałowych i odsetek.

W przypadku, gdy rolnik w przeciągu 7 dni od terminu spłaty nie złoży wniosku o prolągatę, płaci odsetki w takiej wysokości, jak od kredytu komercyjnego. Natomiast, w przypadku przeterminowanej raty kapitałowej - odsetki od przeterminowanej kwoty wyniosą $23,5 \times 1,2 = 28,2 \times 1,5 = 42,3\%$.

2. Przestrzeganie umów kontraktacyjnych przy kredytach branżowych i udokumentowanie w banku sprzedaży zgodnie z umową kontraktacyjną. Np. w przypadku, gdy rolnik otrzymał kredyt z linii "Branżowy program restrukturyzacji i modernizacji mleczarstwa" ma obowiązek udokumentować w banku kredytującym dostarczone w ciągu roku do punktu skupu minimum 18 tys. l mleka. W przeciwnym wypadku dopłaty Agencji za okres, w którym nie zostały zrealizowane warunki umowy obniża się do poziomu właściwego dla kredytów na realizację przedsięwzięć inwestycyjnych w rolnictwie.

3. Dopłaty do oprocentowania kredytu podlegają zwrotowi wraz z odsetkami ustawowymi za okres od daty ich otrzymania, a dalsze dopłaty nie przysługują w przypadku:

- nie uruchomienia przedsięwzięcia zgodnie z planem zaopiniowanym przez ODR,
- wykorzystania kredytu niezgodnie z jego przeznaczeniem,

- zaprzestania prowadzenia gospodarstwa /zakładu/, obsługi kredytu,
- nie udokumentowania wydatków poniesionych na uruchomienie pierwszego cyklu produkcyjnego fakturami VAT, rachunkami uproszczonymi lub umowami kupna-sprzedaży, potwierdzonymi przez właściwy Urząd Skarbowy w terminie 3 miesięcy od dnia pobrania środków finansowych z banku,
- nie udokumentowania wydatków poniesionych na cele inwestycyjne, zgodnie z regulaminem kredytowania obowiązującym w danym banku w oparciu o rachunki uproszczone, faktury VAT, akty notarialne lub umowy kupna-sprzedaży potwierdzone przez właściwy Urząd Skarbowy,
- sprzedaży bez zgody Agencji majątku nabytego lub zmodernizowanego ze środków kredytu objętego dopłatami Agencji jeżeli sprzedaż nastąpiła :

a/w okresie kredytowania,

b/po okresie kredytowania i przed upływem 5 lat od dnia nabycia.

Dodatkowe obowiązki, poza wyżej wymienionymi przepisami zostały nałożone na kredytobiorców korzystających z linii "Młody Rolnik". Są to:

1. Obowiązek prowadzenia rachunkowości rolnej od 1 stycznia następnego roku po otrzymaniu kredytu do końca okresu kredytowania.

2. Rolnicy, którzy posiadają inne, dodatkowe dochody powinni doprowadzić do powstania gospodarstwa rolnego dającego kredytobiorcy i jego rodzinie podstawowe źródło utrzymania, tzn. że po upływie 2 lat od daty zaciągnięcia kredytu dochód rolniczy netto powinien stanowić nie mniej niż 60% ogólnych dochodów kredytobiorcy i jego rodziny.

W przypadku, gdy kredytobiorca nie osiąga takiej struktury dochodu, dopłaty Agencji do oprocentowania kredytu mogą być obniżone do poziomu właściwego dla kredytów na realizację przedsięwzięć inwestycyjnych w rolnictwie i usługach dla rolnictwa.

Dane aktualne na dzień 15.07.1998 r.

A. Żurkowska, K. Laskowska

Roundup® 360 SL
ULTRA
Herbicyd firmy Monsanto

wygodny w użyciu
nowatorska formuła
gwarantowana skuteczność
nowy standard bezpieczeństwa

Ściernisko

oprysk na ściernisku

Herbicyd Roundup® Ultra 360SL powinien być stosowany na ściernisku w celu zwalczania perzu oraz innych chwastów wieloletnich i jednorocznych, jak również samosiewów.

Korzyści

- ◆ Zniszczenie perzu oraz innych chwastów wieloletnich i jednorocznych na ściernisku zapewnia uprawom następczym wzrost i rozwój w warunkach zmniejszonej konkurencji chwastów, a więc wyższe plony.
- ◆ Zniszczenie perzu i innych chwastów wieloletnich, a więc wyższe plony upraw następczych w kolejnych latach.
- ◆ Zniszczenie części podziemnych chwastów wieloletnich, a więc szybsza i łatwiejsza uprawa ścierniska.

Sposób postępowania

- ◆ Po sprężeniu zbóż i całkowitym usunięciu słomy należy poczekać na odrośnięcie perzu.
- ◆ Nie należy przeprowadzać żadnych zabiegów uprawowych.
- ◆ Oprysk należy wykonać, gdy perz osiągnie wysokość 10 - 25 cm i wytworzy co najmniej 3 - 4 w pełni rozwinięte liście.
- ◆ Oprysk powinien być wykonany w momencie, gdy chwasty są zielone i znajdują się w okresie intensywnego wzrostu.
- ◆ Oprysk należy wykonać przed nadejściem jesiennych przymrozków.
- ◆ Zabiegi uprawowe można rozpocząć, gdy na liściach perzu pojawią się pierwsze objawy zamierania (żółknięcie i więdnięcie) co następuje zwykle po 10 - 14 dniach po oprysku. Przy chłodnej pogodzie objawy te mogą wystąpić później.

Zalecane dawki

Roundup® Ultra 360SL	Woda
3 l/ha	100-150 l wody (stosować końcówki dające oprysk drobnokroplisty)
4-5 l/ha	200 - 300 l wody

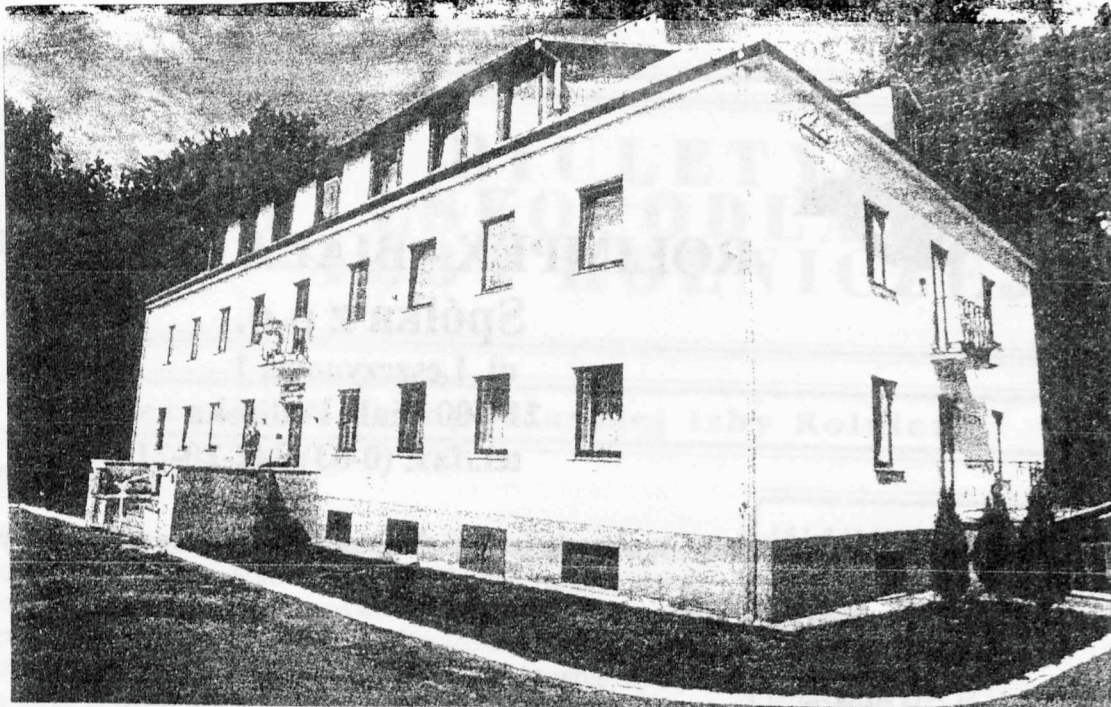
UWAGA: Przy silnym zachwaszczeniu stosować wyższe dawki.
Przed zastosowaniem należy zapoznać się z instrukcją dołączoną do opakowania preparatu i stosować się ściśle do zawartych w niej zaleceń.

MONSANTO
Food • Health • Hope™

ul. Lewartowskiego 6, 00-190 Warszawa, tel.: (0 22) 860 18 48

Byliśmy, widzieliśmy.

SZEBIETOWSKI PIĘĆDZIESIECIOLATEK

Doradza, szkoli i kształci – to najkrótsza charakterystyka Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Szebietowie. Ważnym celem działania ośrodka jest przygotowanie naszego rolnictwa do integracji z Unią Europejską. Jak zapewnił nas dyrektor ODR Eugeniusz Stanisław Stefaniak, każdy rolnik może skorzystać z porady odcierowskich specjalistów. Podczas Dni z Doradztwem Rolniczym, które odbywają się w sobotę i niedzielę na terenie ośrodka, będzie można zapoznać się z najnowszymi i najbardziej wydajnymi odmianami roślin, które można uprawiać w naszym regionie, a więc w specyficznych warunkach klimatycznych i glebowych. Uczestnicy będą mieli okazję zobaczyć nowoczesne urządzenia i maszyny rolnicze oraz środki do ochrony roślin. W imprezie wezmą udział wybitni fachowcy w dziedzinie rolnictwa. Nie zabraknie też występów zespołów artystycznych oraz kramików z żywnością i napojami.

120

W ramach Dni Otwartych Drzwi w dniu 28 czerwca byliśmy z 47 rolnikami w Ośrodku Doradztwa Rolniczego w Szebietowie, który istnieje już 50 lat.

Historia O D R w Szebietowie wiąże się z datą 26 marca 1948 roku od momentu powstania w dawnej posiadłości dworskiej Zakładu Doświadczalnego Państwowego Instytutu Naukowego Gospodarstwa Wiejskiego. Miał on do dyspozycji prawie 253 ha ziemi, budynki mieszkalne i folwarczne. Nazwa instytucji kilkakrotnie zmieniała się. Od 1975 do 1990 roku funkcjonował Wojewódzki Ośrodek Postępu Rolniczego. Od 8 lat z tej struktury zostały dwie niezależne jednostki ODR i PGR, które ze sobą ściśle współpracują. Szebietowski ODR dysponuje wydzielonymi od Agencji Rolnej Skarbu Państwa ponad 40 ha ziemi. Obszar ten podzielony jest na poletka o powierzchni kilkudziesięciu metrów kwadratowych oraz na tzw pola łanowe o powierzchni ok. 1 ha. Specjaliści z Ośrodka prowadzą tam doświadczenia ze zbożami, roślinami pastewnymi oraz burakami. Obecnie na polach doświadczalnych są uprawiane trzy odmiany bobiku (Nadwiślański, Soneti i Optymal) o różnym okresie dojrzenia i plonowania. Uprawianych jest też 6 różnych mieszanek traw holenderskich, które dają wyższe plony niż stosowane od lat mieszanki traw krajowych. Opracowywana jest optymalna technologia uprawy łubinu białego na nasiona. Ponadto specjaliści prowadzą również doświadczenia z różnymi odmianami zbóż jarych wykorzystywanych głównie na pasze. Porównują produktywność kilku typów mieszanek pszenicy, jęczmienia i owsa bezłu-

skowego. Od ubiegłego roku ODR współpracuje z Cukrownią Łapy. Współpraca ta polega na sprawdzaniu przez specjalistów z Ośrodka możliwości plonotwórczych oraz przydatności technologicznej różnych odmian buraka cukrowego. Pod uwagę brany jest przyrost masy korzeniowej i zawartości w nich cukru. Ponadto prowadzą doświadczenia zwalczania owsa głuchego. Rolnictwo w województwie łomżyńskim można podzielić na dwie części: południową i północną. W północnej części są w większości gleby klasy V i VI, a dominującymi uprawami są żyto, ziemniaki i mieszanki zbożowe. Jednak znaczną część stanowią dobrze zagospodarowane użytki zielone, na których jest wypasane bydło. W południowej części znajdują się gleby w przeważającej części klasy III i IV, a więc przydatne do uprawy m. in. pszenicy i buraków cukrowych i takie są tam dominujące uprawy. Dominującym kierunkiem w produkcji zwierzęcej jest produkcja mleka. Obecnie są oni pod tym względem najlepszym województwem w kraju i to zarówno w produkcji jak i w przetwórstwie, ponieważ pięć mleczarni z województwa łomżyńskiego znajduje się w pierwszej dziesiątce najlepszych w kraju mleczarni. Średnia powierzchnia gospodarstwa w tym województwie od 1989 roku wzrosła z 8 ha do około 14 ha, a liczba gospodarstw spadła z około 45 tysięcy do 39 tysięcy.

Dużym zainteresowaniem naszych rolników cieszyła się wystawa maszyn, pasz oraz zwierząt.

ZDR Łosice
J. Bardadin, E. Kalinowska.

ROLIMPEX - BIAŁA PODLASKA

Spółka z o.o.

ul. Leszczynowa 1

21-500 Biała Podlaska

tel./fax. (0-83) 342-20-21

Oferujemy do sprzedaży w okresie jesieni '98 materiał siewny zbóż ozimych i traw.

ZBOŻA OZIME

Żyto:	Wibro	- Org.
	Motto	- I ods.
	Warko	- I ods.
	Dańkowskie Zł.	- Org, I ods.
Pszenica:	Almari	- I ods.
	Kobra	- Org, I ods.
	Elena	- I ods.
	Maltanka	- I ods.
	Roma	- I ods.
	Tercja	- I ods.
Pszenżyto:	Bogo	- I ods.
	Ugo	- I ods.
	Tornado	- Org.
	Malno	- Org.

TRAWY

Mieszanki traw	
-	pastwiskowa P1, P2, P3
-	łąkowa Ł1, Ł2, Ł3
-	gazonowa - trawnikowa
Murawa	
Ozdobana	
Parkowa	
Łączka	
Uniwersalna	

Posiadamy w ciągłej sprzedaży:

- komponenty paszowe (śruty sojowe, mączki zwierzęce)
- koncentraty firmy KOUDIJS
- nawozy mineralne
- sprzęt rolniczy firmy JOHN DEERE - ciągniki, kombajny zbożowe i zielonkowe, siewniki ścierniskowe o szerokości roboczej 3 - 6 m.
- maszyny firmy KVERNELAND
kosiarki łąkowe o szerokości 1,6 m. do 2,8 m
przetraszacze zgrabiarki, rotacyjne przetraszacze do trawy, grabiarki rotacyjne,
silosokombajny do traw i kukurydzy, podajniki paszowe, mieszacze i podajniki do pasz,
rozdrabniacze do słomy, pługi konwencjonalne i obracalne, wały ugniatające glebę,
kultywatory ścierniskowe, brony talerzowe, agregaty uprawowo-siewne, siewniki pneumatyczne.

Prowadzimy sprzedaż w systemie ratalnym

- ZAPRASZAMY DO WSPÓŁPRACY -

BIULETYN BIAŁSKOPODLASKIEJ IZBY ROLNICZEJ

Miesięcznik Białkopodlaskiej Izby Rolniczej

WIZYTA WE FRANCJI

W dniach 22-29.06.1998 sześciuosobowa delegacja Białkopodlaskiej Izby Rolniczej przebywała we Francji, w Departamencie Deux Sevres, na zaproszenie Izby Rolniczej z tego regionu. Wizyta była konsekwencją podpisanego we wrześniu ubiegłego roku porozumienia o współpracy. Strona francuska zadbała by czas spędzony w Departamencie Deux Sevres był wykorzystany efektywnie, by było możliwe zapoznanie się ze specyfiką rolnictwa francuskiego. Departament Deux-Sevres jest typowo rolniczy. Dominujące kierunki produkcji to: uprawa zbóż, kukurydzy, słonecznika oraz produkcji mleka, żywca wołowego. W ostatnim okresie dużego znaczenia nabiera także produkcja mleka koziego. Pod tym względem departament zajmuje wiodące miejsce we Francji. Pobyt we Francji był także do zaznajomienia się z funkcjonowaniem francuskich izb rolniczych. Występują tu różnice w stosunku do modelu polskiego. Francuskie izby rolnicze łączą w sobie funkcje reprezentacji i obrony interesów rolnictwa (jak w polskich izbach) oraz funkcje związane z doradztwem (jak w ośrodkach doradztwa rolniczego). Delegaci BIR mogli uczestniczyć w sesji Walnego Zgromadzenia Izby i zapoznać się z zagadnieniami jakimi zajmowano się na posiedzeniu. Poruszone sprawy to: polityka agrarna, ochrona środowiska naturalnego i kwestia limitów wodnych na gospodarstwo oraz Agenda 2000 - pakiet propozycji reform sektora w UE uwzględniający przystąpienie do Unii nowych członków. Podczas dwustronnych rozmów między izbami doszło do uszczegółowienia porozumienia o współpracy. Ma ona obejmować działania dotyczące rozwoju nowych produkcji i produktów w gospodarstwie (np. Agroturystyka), polepszania jakości produkcji, oraz szkoleń dla rolników i specjalistów - doradców. Obie strony zobowiązały się do poszukiwania środków finansowych na realizację porozumienia. Akt porozumienia został podpisany przez Izby podczas uroczystej sesji Izby w Deux - Sevres w obecności prefekta, Pana Jeana Francois Gueullette.

**Moment
podpisania
porozumienia
między
Izbami.**

Od lewej: Prefekt Dep. Deux Sevres - Jean Francois Gueullette, Prezes Izby Deux Sevres - Daniel Rovrau, Wiceprezes BIR - Barbara Kwiatkowska, Członek Zarządu BIR - Ryszard Chomiuk

W NUMERZE:

■
**WIZYTA
WE FRANCJI**

■
**SEMINARIUM
W JASTRZĘBCU**

■
**MINISTER ROLNICTWA
NA PODLASIU**

■
**PROGNOZA CEN
PODSTAWOWYCH
PRODUKTÓW
ROLNICZYCH**

■
**USTAWA
O GRUPACH
PRODUCENCKICH**

■
**REGULACJE
NA RYNKU MLEKA
W UE**

■
PRAWNIK RADZI

Biuletyn Białkopodlaskiej Izby Rolniczej
Biuro Izby: 21-500 Biała Podlaska, ul. Brzeska 41
Tel. (083) 3420032, 3443014; Fax. (083) 3420032

W INSTYTUCIE GENETYKI W JASTRZĘBCU

W dniu 21.07. 1998r blisko 40-to osobowa grupa rolników, członków działających w naszym województwie Zrzeszeń Producentów Trzody Chlewnej uczestniczyła w jednodniowym seminarium nt.: „**Aktualne problemy przyżyciowej i poubojowej oceny mięsności świń**” zorganizowanym w Instytucie Genetyki i Hodowli Zwierząt w Jastrzębcu. W programie znalazły się dwa wykłady dr Adama Ostrowskiego dotyczące: „Genetycznych i środowiskowych aspektów poprawy mięsności świń” oraz „Metod przyżyciowej i poubojowej oceny mięsności świń oraz zasad obiektywnej klasyfikacji tusz”. Odbył się również pokaz w rzeźni w czasie którego zaprezentowane zostały metody zarówno przyżyciowej jak i poubojowej oceny mięsności świń z zastosowaniem różnego typu urządzeń.

Sprawa klasyfikacji tusz budzi wiele emocji z racji swej roli w relacjach między producentami żywca wieprzowego a jego odbiorcami. Obecnie urządzenia do oceny jakości tusz w przeważającej większości są własnością zakładów mięsnych. Także osoby prowadzące klasyfikację są w zdecydowanej większości pracownikami zakładów mięsnych. Sprawa ta ze względu na wymaganą obiektywność oceny wymaga uregulowania. Podstawą do właściwego funkcjonowania klasyfikacji powinna być odpowiednia ustawa. Nadzór nad klasyfikacją powinna prowadzić jednostka złożona z przedstawicieli wszystkich środowisk zainteresowanych tym zagadnieniem. Tymczasem w wielu działaniach strona producentów nie jest brana pod uwagę. Jednostronnie ustalane są progi premiowania lub potrącenia za jakość tuszy. W tym samym trybie ustalane są wysokości premii za mięsność. Koszty zakupu lepszych (droższych) zwierząt hodowlanych, wysokobiałkowych pasz i modernizacji budynków ponoszą natomiast rolnicy.

Wszystkich zainteresowanych tematyką oceny mięsności trzody zapraszamy do korzystania z materiałów z seminarium, dostępnych w Biurze Białkopodlaskiej Izby Rolniczej.

Barbara Ludwicka

Pomiar mięsności dokonany w rzeźni instytutu.

Z PRAC BIAŁKOPODLASKIEJ IZBY ROLNICZEJ.

Posiedzenia Zarządu BIR

W lipcu br. Zarząd BIR odbył dwa posiedzenia, na którym zajmował się następującymi sprawami:

- Program działań w ramach porozumienia o współpracy między Białkopodlaską Izbą Rolniczą a Izbą Rolniczą Departamentu Deux Sevres.
- Sytuacja na rynku zbóż i ocena planu działań ARR w okresie żniw i poźniwnych.
- Program Rozwoju Wsi i Rolnictwa w Makroregionie Środkowo-Wschodniej Polski i udział BIR w jego tworzeniu.
- Dofinansowanie budowy Ośrodka Dydaktyczno-Szkoleniowego w ODR w Grabanowie.

Komisja Promowania i Postępu Stowarzyszeń i Zrzeszeń Producentów.

17 lipca br. odbyło się posiedzenie komisji, która dokonała oceny przedstawionych przez Ministerstwo Rolnictwa założeń do ustawy o grupach producenckich. Podczas dyskusji wnioskowano by prace nad ustawą przebiegały możliwie szybko i by nowe uregulowanie prawne dały grupom producenckim silną pozycję partnera na rynku dla innych podmiotów gospodarczych. W sprawach bieżących zgłoszono wniosek do Zarządu BIR by potępić zachowanie władz podczas manifestacji rolników jaka odbyła się 10 lipca br., w Warszawie.

Komisja Rynku Rolnego i Współpracy z Zagranicą.

Posiedzenie komisji odbyło się 23 lipca br., a sprawą, którą omawiano była sytuacja na rynku zbóż. Gośćmi posiedzenia byli: Pan Władysław Saba - Z-ca Dyrektora OT ARR w Lublinie oraz Pan Sałaga Aleksander - przedstawiciel PIS i PAR.

Podczas obrad dokonano oceny możliwości skupowych zbóż w woj. białkopodlaskim. Z podanych na posiedzeniu informacji wynika, że zakłady przetwórcze skupią odpowiednio: Młyn Zalesie - 3000 t, Młyn Kijowiec - 3000 t, Młyn Biała Podlaska - 3000 t, Przedsiębiorstwo Bakutil z Radzyna Podlaskiego - 6000 t, przy czym zakupy będą dokonywane sukcesywnie w miarę potrzeb zakładów, w okresie od żniw do stycznia przyszłego roku.

Brakuje w woj. białkopodlaskim podmiotu gospodarczego, który skupowałby zboże dla ARR. Czynione są starania by zakupów na potrzeby ARR dokonał Rolimpex, który jako jeden z nielicznych podmiotów spełnia wymagania dotyczące jakości magazynów. Ponadto po 100 t zbóż skupią Gminne Spółdzielnie w Terespolu i Kornicy.

Komisja dyskutowała nad programem interwencyjnym ARR w okresie żniw i poźniwnym. Postanowiono wystąpić z wnioskiem do Rządu i ARR by wprowadzić ceny minimalne interwencyjne dla zbóż w II stopniu jakości. Zaproponowano by wyniosły one dla żyta 32 zł/q dla pszenicy 48 zł/q.

Spotkanie z Ministrem Janiszewskim.

Minister Rolnictwa Jacek Janiszewski w towarzystwie Posła Jerzego Bergiera, Wojewody Białkopodlaskiego Marka Czarneckiego i Przewodniczącego Zarządu Wojewódzkiego SKL Jerzego Rębka.

2 lipca br w Białej Podlaskiej przebywał Minister Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej, Jacek Janiszewski. Po ogólnym spotkaniu z mieszkańcami województwa Minister spotkał się z Zarządem Białkopodlaskiej Izby Rolniczej. Pytany o tegoroczne żniwa, Pan Jacek Janiszewski mówił o ograniczonych możliwościach interwencji państwa w zakresie skupu i o przygotowywanym systemie zaliczkowego skupu, który może wejść w życie na początku sierpnia br. W kwestii ogólnej sytuacji w rolnictwie Minister mówił o konieczności dokonania podziału na wsi na sferę produkcyjną i socjalną. Tłumaczył, że należy środki wsparcia przesunąć do tych gospodarstw, które mają szansę rozwoju, a dla pozostałych należy przewidzieć socjalne działania osłonowe.

WIADOMOŚCI

NIŻSZA PRODUKCJA OGRODNICZA

Według prognozy uwzględniającej przebieg warunków meteorologicznych do połowy czerwca produkcja owoców w 1998 r. wyniosła ok. 2,7 mln ton, tj. była niższa w stosunku do rekordowego poziomu roku poprzedniego o ok. 5%.

O zmniejszeniu produkcji zdecydowały niższe zbiory jabłek i malin. Zbiory pozostałych owoców będą wyższe lub zbliżone do wyników roku poprzedniego.

Łączna produkcja warzyw gruntowych w wyniku spodziewanego wzrostu powierzchni uprawy cebuli, kalafiorów, a także marchwi i buraków oraz dobrego stanu plantacji w maju i czerwcu przekroczyć może w bieżącym roku 5 mln ton. trzeba jednak wyraźnie podkreślić, że o ostatecznej wielkości zbiorów zdecydować warunki pogodowe w okresie lata i jesieni.

Produkcja warzyw spod osłon oceniana jest w 1998 r. na ok. 355-360 tys. ton, co oznacza wzrost w stosunku do roku poprzedniego o 2-4 %.

Spodziewany dalszy wzrost importu owoców południowych i warzyw ciepłolubnych oraz ich przetworów wskazuje na możliwość pogłębienia się ujemnego salda w łącznych obrotach handlu zagranicznego produktami ogrodnictwa.

Wzrost wartości importu będzie przypuszczalnie wyższy niż spodziewane w wyniku wzrostu wpływów ze sprzedaży mrożonek, suszy i konserw warzywnych zwiększenie wartości eksportu.

REGRES W HANDLU ZIEMNIAKIEM

Mimo dynamicznego wzrostu spożywczych przetworów z ziemniaków oraz zmniejszenia importu produktów skrobiowych, przy jednoczesnym zwiększeniu ich wywozu, trwa regres w handlu zagranicznym branży ziemniaczanej. Polska dysponując największym potencjałem produkcyjnym ziemniaków w Europie (z wyjątkiem Rosji) praktycznie przestała liczyć się jako eksporter ziemniaków i skrobi. W sezonie 1997/98 saldo handlu zagranicznego ziemniakami i ich przetworami uległo znaczącej poprawie, mimo że wolumen importu przewyższa eksport o 200 tys. ton w ekwiwalencie ziemniaków.

WZROST PRODUKCJI ŻYWCY WIEPRZOWEGO

Przewiduje się, że w 1998 r. produkcja wieprzowiny wzrośnie o około 10 % i ponownie osiągnie poziom z 1996 r. Oplacalność chowu trzody w bieżącym roku gospodarczym jest dużo lepsza niż w poprzednim i dlatego ocenia się, że w czerwcu 1998 r. pogłowie trzody wyniesie 19-19,5 mln sztuk i będzie o 5-7 % wyższe aniżeli w czerwcu 1997 r., kiedy po głębokim spadku w 1996 r. wzrosło ono o 1 %.

Wzrostowa tendencja chowu trzody, choć słabnąca, powinna utrzymać się co najmniej do końca roku. W II kwartale opłacalność chowu będzie nadal lepsza niż w II kwartale 1997 r., a w III kwartale w zasadzie nie gorsza aniżeli w ubiegłym roku. W obu tych okresach zarówno ceny skupu żywca wieprzowego jak i zbóż, kształtować się będą na podobnym poziomie jak w analogicznych okresach 1997 r. Zagrożeniem dla chowu może być jedynie ewentualny spadek zbiorów zbóż, który spowodowałby wzrost ich cen pod koniec 1998 r. W następnych miesiącach, w miarę podnoszenia się poziomu cen zbóż, opłacalność chowu malałaby.

ZMIANY W MLECZARSTWIE

Utrzymujący się od dwóch lat wzrost popytu na artykuły mleczarskie stanowił istotny impuls dla zahamowania spadku pogłowia krów oraz wzrostu produkcji przetworów mlecznych.

W rolnictwie zaczęła się powiększać liczba zmodernizowanych gospodarstw mlecznych. Wzrost liczby krów o relatywnie wysokiej wydajności mleka, przy braku jednoczesnej redukcji pogłowia o niskiej mleczności, doprowadził do powiększenia stada bydła mlecznego. Przemysł mleczarski dąży do powiększenia liczby dużych, nowoczesnych obór dostarczających mleko odpowiadające wymogom nowej normy jakościowej, obowiązującej od 1 stycznia 1998 r. Jednocześnie stopniowo rezygnuje z drobnych dostawców. Brak alternatywy dla właścicieli 1-3 krów opóźnia proces restrukturyzacji bazy surowcowej mleczarstwa.

W czerwcu 1997 r. liczba krów wynosiła 3.487 tys. sztuk i była o 0,75 % większa niż przed rokiem. Wzrosła również o 61 litrów przeciętna wydajność, do 3.286 litrów od krowy, tj. o 1,9 % w porównaniu do 1996 r. W rezultacie w 1997 r. wyprodukowano 11,6 mld litrów mleka, tj. o 2,2 % więcej niż w roku poprzednim.

Źródło: IEiGŻ

PROGNOZY

PROGNOZA CEN RYNKOWYCH PODSTAWOWYCH PRODUKTÓW ROLNICZYCH

Zespół ekspertów powołanych przez Prezesa Agencji Rynku Rolnego, na posiedzeniu w dniu 19 czerwca br. zaktualizował prognozę zmian cen rynkowych podstawowych produktów rolniczych w III kwartale oraz określił tendencję ich rozwoju w IV kwartale br.

Według opinii członków tego zespołu, przeciętne ceny rynkowe w skupie pszenicy, żyta i żywca wieprzowego w okresie do końca bieżącego roku kształtować się będą następująco:

■ Ceny pszenicy i żyta

□ w okresie zbiorów

Kończący się sezon 1997/98 charakteryzował się przewagą podaży nad popytem i relatywnie niskim poziomem cen. Aktualnie ceny zbóż, pomimo okresu „przednówkowego”, są dość stabilne. W maju br. przeciętna cena skupu pszenicy (w/g GUS) wyniosła 51,31 zł/dt, a średnia cena żyta kształtowała się na poziomie 35,92 zł/dt. Ceny te nie uległy istotnej zmianie od kilku miesięcy. W porównaniu z cenami przed rokiem, ceny pszenicy są obecnie na zbliżonym poziomie, natomiast żyta są o około 10 % niższe.

Stabilizacja cen zbóż jest przede wszystkim efektem relatywnie wysokich stanów zapasów, których poziom w końcu bieżącego sezonu ocenia się na około 3,3 mln t. Wpływ na kształtowanie się sytuacji rynkowej miał także import zbóż, który dodatkowo zwiększył podaż. W okresie od lipca ub. r. do końca maja br. sprowadzono około 1,1 mln t zbóż, w tym około 400 tys. t pszenicy (w/g PIOR).

Popyt na zboża kształtuje się natomiast na umiarkowanym poziomie. Obecnie wiele przedsiębiorstw przemysłu zbożowo-młynarskiego dokonuje jedynie zakupów na bieżące potrzeby, rezygnując z utrzymania wysokich zapasów.

Z przeprowadzonych ocen dotychczasowego stanu upraw oraz wstępnych szacunków wynika, że tegoroczne zbiory zbóż mogą być zbliżone do ubiegłorocznych lub wyższe. W okresie zbiorów ceny kształtują się przede wszystkim pod wpływem zwiększonej podaży i ulegają spadkowi. Spadek cen będzie ograniczony poprzez zakupy interwencyjne zbóż w okresie największej ich podaży. Według opinii zespołu ekspertów, w czasie tegorocznych żniw ceny skupu zbóż mogą być o około 10 % niższe niż w czerwcu br. Średnia cena skupu pszenicy pod koniec III kwartału może kształtować się na poziomie 46-48 zł/dt, a żyta 32-34 zł/dt. Ceny zbóż charakteryzujących się wysokimi parametrami jakościowymi będą natomiast wyższe o 10-15 %.

□ w IV kwartale 1998 r.

Ocena wstępnego bilansu zbóż na rok gospodarczy 1998/99 wskazuje, że równowaga rynkowa może być osiągnięta w efekcie wykorzystywania zapasów oraz realizacji

uzupełnionego importu, głównie zbóż wysokojakościowych. Przewidywany jest bowiem sukcesywny wzrost popytu na zboża. Zwiększy się zapotrzebowanie na zboża paszowe, z uwagi na wzrost pogłowia trzody chlewnej i drobiu. Nie ulegnie natomiast istotnej zmianie popyt na zboża przeznaczone na konsumpcję oraz na cele przemysłowe.

Prognozy rozwoju sytuacji na światowym rynku zbóż wskazują na duże prawdopodobieństwo utrzymania się relatywnie niskich cen zbóż. Będzie to wpływało ograniczająco na wzrost ich cen na rynku krajowym.

Biorąc pod uwagę układ czynników podaży-popytowych, w okresie do końca br. zespół przewiduje umiarkowany wzrost cen pszenicy i żyta. Pod koniec bieżącego roku przeciętne ceny skupu pszenicy mogą kształtować się w granicach 49-51 zł/dt, a żyta 34-36 zł/dt. Oznacza to wzrost cen zbóż o około 6 % w ciągu kwartału.

■ Ceny żywca wieprzowego

W I półroczu 1998 r. notowano znaczny wzrost produkcji i podaży trzody chlewnej. Zwiększona podaż przy utrzymującym się relatywnie niskim spożyciu wieprzowiny skutkowałą spadkiem cen poniżej poziomu z ubiegłego roku. Agencja Rynku Rolnego wykupiła w tym okresie około 60 tys. t wieprzowiny (w wadze półtuszy), co stanowiło około 7 % podaży i odpowiadało wielkości jej wzrostu w stosunku do I półrocza 1997 r. - również charakteryzującego się nadwyżką podaży. Jednocześnie brak oczekiwanego ożywienia popytu spowodował, że tendencja spadkowa cen skupu żywca wieprzowego utrzymała się - pomimo znacznego wykupu nadwyżek przez ARR - przez pięć miesięcy br. W maju br. średnia cena skupu trzody chlewnej kształtowała się na poziomie 3,54 zł/kg, tj. o 13,6 % niższym niż w grudniu ub. r. i o 1,2 % niższym niż w analogicznym okresie 1997 r.

Biorąc pod uwagę wzrost liczebności pogłowia trzody chlewnej (na początku br. było ono o 4,5 % większe niż przed rokiem) oraz utrzymujące się, wskutek niskich cen zbóż, korzystne warunki ekonomiczne produkcji mięsa, w II połowie bieżącego roku przewiduje się dalszy, o około 10% wzrost produkcji żywca wieprzowego w porównaniu z analogicznym okresem ub. r.

W III kwartale każdego roku następuje sezonowy spadek podaży żywca wieprzowego, wywołujący tendencję wzrostową jego cen. Również w bieżącym roku przewiduje się wzrost cen w okresie lipiec-wrzesień. Jednakże ze względu na wyższy poziom produkcji wieprzowiny niż w poprzednim roku i stabilne spożycie nie będzie on tak znaczny, jak w roku ubiegłym.

Według opinii zespołu ekspertów, we wrześniu br. przeciętna cena skupu trzody chlewnej prawdopodobnie będzie kształtowała się w granicach 3,8-4,00 zł/kg.

W okresie IV kwartału wzrostu podaży należy ponownie oczekiwać lekkiego spadku cen. Zespół ekspertów ocenia, że w grudniu br. przeciętna cena skupu żywca wieprzowego może kształtować się w przedziale 3,7-4,00 zł/kg.

Informacja:

W oparciu o wyniki doświadczeń uzyskiwane w stacjach doświadczalnych oceny odmian oraz uwagi wniesione przez jednostki prowadzące obrót materiałem siewnym ustalono następujący dobór odmian zbóż ozimych i ich repartycję na terenie województwa białkopodlaskiego.

1. Pszenica ozima

Almari	- 20 %
Kobra	- 30 %
Roma	- 15 %
Elena	- 10 %
Sakwa	- 10 %
Mikon	- 5 %
Rysa	- 5 %
Kaja	- 5 %

2. Pszenżyto ozime

Bogo	- 20 %
Ugo	- 20 %
Presto	- 15 %
Tewo	- 15 %
Tornado	- 10 %
Fidelio	- 10 %
Lamberto	- 5 %
Prado	- 5 %

3. Żyto ozime

Warko	- 35 %
Motto	- 25 %
Adar	- 15 %
Wibro	- 5 %

4. Jęczmień ozimy

Gil	- 55 %
Kroton	- 30 %
Horus	- 15 %

Dańkowskie Złote - 15 %

Dańkowskie Nowe - 5 %

Charakterystyka rolniczo- użytkowa nowych odmian

Pszenica ozima

Liryka - wyhodowana w ZDHR Smolice. Odmiana nieodpowiednia na cele technologiczne. Rośliny dość niskie o małej do bardzo małej odporności na wyleganie. Termin kłoszenia i dojrzewania dość wczesny. Mrozoodporność mała do średniej. Odporność na mączniaka dość duża, natomiast mała na rdzę brunatną, septoriozę liści i choroby podstawy źdźbła. Charakteryzuje się przeciętną tolerancją na zakwaszenie gleby oraz mniejszymi wymaganiami glebowymi.

Mobella - ZHR Laski. Odmiana zaliczana do grupy pszenic odpowiednich na cele technologiczne. Rośliny przeciętnego wzrostu o małej odporności na wyleganie. Termin dojrzewania i kłoszenia średni. Mrozoodporność mała do średniej. Odporność na większość chorób przeciętna, natomiast mała na septoriozę liści i choroby podstawy źdźbła. Odnacza się przeciętną tolerancją na zakwaszenie gleby oraz średnimi wymaganiami glebowymi. Plenność przeciętna.

Rysa - DH Polanowice. Odmiana odpowiednia na cele technologiczne. Rośliny przeciętnego wzrostu, o dość dużej odporności na wyleganie. Termin kłoszenia średni, dojrzewania dość wczesny. Masa 1000 ziarn dość duża. Odporność na większość chorób przeciętna lub nieco powyżej przeciętnej natomiast na mączniaka dość duża. Tolerancja na zakwaszenie gleby i wymagania glebowe przeciętna.

Żyto

Esprit F1 - Lochow- Petkus, Niemcy. Mieszaniec trójliniowy, przeznaczony do uprawy na ziarno, o dobrej zimotrwałości. Rośliny dość niskie, o małej odporności na wyleganie. Termin dojrzewania średnio wczesny. Ziarno gorzej wyrównane o małej masie 1000 ziarn i średniej odporności na porastanie w kłosie. Występuje pewna skłonność do osypywania. Odnacza się dużą tolerancją na zakwaszenie gleby, większymi wymaganiami w odniesieniu do kultury roli i przeciętnymi wymaganiami glebowymi. Plon ziarna bardzo dobry, średnio o 13 % wyższy w porównaniu z odmianami żyta.

Nawid - SHR NAGRADOWICE. Mieszaniec przeznaczony do uprawy na ziarno, o dobrej zimotrwałości. Rośliny średnio niskie, o dość dużej odporności na wyleganie. Termin dojrzewania średni. Plony ziarna dobre do bardzo dobrych, średnio 8 % powyżej poziomu innych odmian żyta. Odnacza się dość dużą tolerancją na zakwaszenie, większymi w odniesieniu do kultury roli oraz przeciętnymi wymaganiami glebowymi.

Pszenżyto ozime

Lambeto - ZHR Choryń. Rośliny średniej wysokości, o dużej odporności na wyleganie. Termin kłoszenia i dojrzewania średni. Odporność na porastanie w kłosach mała. Zdrowotność dość dobra. Wymagania glebowe przeciętne, tolerancja na zakwaszenie gleby dość duża. Plenność bardzo dobra.

Prado - ZDHR Małyszyn. Rośliny dość wysokie, o małej odporności na wyleganie. Termin kłoszenia średni, termin dojrzewania dość wczesny. Zdrowotność dość dobra. Odporność na porastanie przeciętna. Wymagania glebowe przeciętne, tolerancja na zakwaszenie gleby dość mała.

Jęczmień ozimy

Tramp - Hodowla "Piast" Hodowla Roślin- Łagiewniki. Rośliny dość wysokie, o dość dużej odporności na wyleganie, o dość dużej odporności. Mrozoodporność przeciętna. Termin kłoszenia średni, termin dojrzewania dość późny. Masa 1000 ziarn dość duża, wyrównanie ziarna bardzo dobre. Zdrowotność dość dobra. Tolerancja na zakwaszenie gleby przeciętna. Plenność dobra.

Oprac. K. Kuresza

Ogłoszenie

MARCZEWSKI STANISŁAW zam. Świnarów 38,
tel. 357-31-01

Sprzedam ciągnik T-25 1980 rok

Rolnik - zawód niebezpieczny

Szczególnie groźne jest lato w okresie wzmożonych prac żniwnych.

W okresie letnim odnotowuje się najwięcej wypadków przy pracy rolniczej / ok. 30 % /. W roku ubiegłym w okresie żniw rolnicy do O/R w Radzynie Podlaskim oraz PT w Łosicach, Białej Podlaskiej, Parczewie zgłosili 554 wypadki / za cały rok 1997 - 1930 wypadków / stanowi to - 28,7 % ogółu zgłoszonych wypadków. Bardzo istotną sprawą są warunki pracy kombajnisty, a w szczególności zapylenie na stanowisku jego pracy na pomoście kombajnu "BIZON - SUPER" / bez kabiny /, gdzie zapylenie wynosi 35 mg/m^3 powietrza, przy dopuszczalnym 4 mg/m^3 . Obrazuje to przekroczenie 9-ciokrotnie. Następnym problemem na co trzeba zwrócić uwagę to sprawa przyczep ciągnikowych. Zbyt wysoka ich cena powoduje, że rolnicy sami podejmują się produkcji przyczep. Często jest przerabianie na przyczepy wozów konnych, które z reguły nie są wyposażone w hamulce i sygnalizację świetlną, a przewożone na nich ładunki /ciężary/ przekraczają dopuszczalne normy. Brak tych hamulców w w/w przyczepach i pojazdach konnych bardzo często ma wpływ na zaistnienie zdarzenia wypadkowego, szczególnie na pochyłości, lub przy znacznym ładunku /hamowania konia lub ciągnika jest często niewystarczające. Najczęstszymi wypadkami podczas żniw są upadki osób z wysokości. Przyczynami ich są:

- 1/ niedozwolona jazda osób na materiale objętościowym /słoma luzem i prasowana/ przewożonych środkami transportu,
- 2/ brak lub nieprawidłowe zabezpieczenie materiałów objętościowych w czasie jazdy /dotyczy głównie wozów konnych/,
- 3/ niestosowanie drabin do wchodzenia i schodzenia z pojazdów załadowanych materiałami objętościowymi,
- 4/ zły stan techniczny używanych drabin:
 - nieodpowiednia długość i materiał z jakiego została wykonana,
 - brak haków zabezpieczających przed przechylem,
 - zakończenia winny być ostre lub tępe w zależności od podłoża,
 - nieodpowiedni kąt ustawienia drabiny /winien wynosić w granicach $70 - 75^\circ$ w stosunku od podłoża/
- 5/ nieprzewidziane nagłe szarpnięcie przez konie, wozu lub niezgodnione ruszanie ciągnikiem podczas zwoż-

nia snopków zboża lub sprasowanej słomy. Trzeba nadmienić, że bardzo często podczas tego typu prac ciągnik prowadzi dziecko rolnika.

Przed przystąpieniem do pracy daną maszyną należy sprawdzić, w razie potrzeby wyregulować prawidłowość działania jej podzespołów:

- mechanizmów napędowych,
- układów przekazu mocy,
- stanu osłon i zabezpieczeń.

Ciągnik używany do transportu winien być sprawny technicznie tj. spełniać wymogi kodeksu drogowego:

- sprawny układ hamulcowy,
- sprawny układ kierowniczy,
- sprawny układ elektryczny:
 - a/ rozruchowy
 - b/ oświetleniowy
- zaopatrzony w trójkątną tablicę wyróżniającą,
- właściwe ogumienie,
- sworzeń zaczepu transportowego zabezpieczony przed wypadnięciem.

Należy zwrócić uwagę czy ciągnik, lub maszyna samobieżna, kombajn zbożowy jest wyposażona w odpowiednie i sprawne gaśnice. Natomiast osoba obsługująca posiada uprawnienia do jego prowadzenia.

- niedopuszczalne jest przewożenie osób na błotnikach ciągników i wewnątrz kabiny chyba, że jest wyposażona w dodatkowe siedzenie, a dokument rejestracyjny przewiduje możliwość przewożenia więcej osób,
- parkując / zatrzymując / ciągnik na pochyłości terenu należy zaciągnąć hamulec ręczny i włączyć najniższy bieg przeciwny do kierunku stacjonowania się ciągnika,
- zabrania się jazdy ciągnikiem po pochyłości terenu z włączonym biegiem na " luz " czy też unieruchomieniem " zgaszonym " ciągnikiem,
- podczas przerwy w pracy silnik ciągnika winien być unieruchomiony a dźwignia wałka odbioru mocy w położeniu wyłączonym,
- przestrzegaj zasady aby osłony wałków przekazu mocy były trwałe i kryte na całej długości,
- napraw i regulacji sprzętu zawieszonego na ciągniku dokonujemy po uprzednim jego opuszczeniu na podłoże,
- zabrania się eksploatacji:

- a/ ciągników kołowych bez kabin / ochronnych /bezpiecz-
nych na pochyłości przekraczającej - 12⁰
- b/ ciągników gąsienicowych - 14⁰
- c/ kombajnów zbożowych - 10⁰
- pomosty robocze kombajnów, jak i drabinki do wcho-
dzenia i schodzenia winny być utrzymane w stanie zabez-
pieczającym przed poślizgnięciem lub upadkiem,
- przyrządy tnące w hederach kombajnów zbożowych mo-
gą być odsłonięte wyłącznie w czasie pracy maszyny,
- wszelkie naprawy bieżące i regulacje podzespołów kom-
bajnów i maszyn samobieżnych dokonuj przy unierucho-
mionym silniku i wyłączonym napędzie podzespołów,
- zakładanie sznurka do aparatu oraz jego regulacji / wią-
zalka, prasa / można dokonywać tylko przy wyłączonym
napędzie W.O.M. i unieruchomionym silniku ciągnika,
z którym agregatowana jest w/w maszyna.
- materiały objętościowe przewożone po drogach publicz-
nych powinny być tak umieszczone i przewożone, aby nie
spadały i nie stwarzały zagrożeń dla innych użytkowni-

ków drogi oraz mieć rozmiary zgodnie z przepisami
ruchu drogowego / max wysokość mierzona od powierz-
chni drogi 4 m, max szerokość 2,5 m /

- pojazdy konne poruszające się po drogach publicznych
o zmroku muszą być bezwzględnie oświetlone zgodnie z
przepisami kodeksu drogowego, by były widoczne dla
innych użytkowników dróg.

- używaj ubrań roboczych wygodnych, które winny być
obcisłe, pozapinane bez zwisających luźno części, obuwie
winno być wygodne, przylegające do stopy nogi posiada-
jące podeszwę protektorową.

Przestrzegając w/w zalecenia ograniczasz do minimum
zaistnienie zdarzenia wypadkowego, które wiąże się z bar-
dzo smutnymi jego następstwami, a niejednokrotnie usz-
czerbkiem na zdrowiu.

Inspektor d/s Prewencji i Rehabilitacji
mgr inż. Adam Ochnio

Ogłoszenia

SŁAWOMIR ZALEWSKI zam. Konstantynów ul. Siedle-
cka 9 tel. 34-15-179 po godz. 16

Sprzedam Ursus 3512 rok produkcji 1997, MTG- 340

STEFAN MICHALAK zam. Klimy 26 tel. 357-52-36

*Sprzedam talerzówkę i Orkan. Stan b. dobry, cena do uzgod-
nienia*

NOTOWANIA Z TARGÓW I JARMARKÓW

SPORZĄDZONE PRZEZ OSRODEK DORADZTWA ROLNICZEGO

(Ceny w zł za jednostkę)

Wyszczególnienie	J.M.	Wisznice 20.07.1998 poniedziałek	Parczew 21.07.1998 wtorek	Łosice 22.07.1998 środa	Piszczac 22.07.1998 środa	Radzyń Podlaski 22.07.1998 środa	Biała Podlaska 23.07.1998 czwartek	Międzyrzec Podlaski 23.07.1998 czwartek
pszenica	q	48-49	45	48-50	38-45	52-55	50	52
pszenżyto	q	35-36	-	-	-	-	38	-
żyto	q	-	29	30-31	30	33	30	-
owies	q	25-26	30	29-30	20	28-30	25-28	30
jęczmień	q	42	40	-	36	42-44	-	-
mieszanka zbożowa	q	32-33	-	30-33	28	44-45	-	32
łubin	q	-	-	-	-	-	70	-
prosięta 10-15kg	para	180-190	-	150-180	200-220	180-200	200	180-200
prosięta pow. 15 kg	para	200-220	210-230	190-200	230-250	200-220	-	200-210
krowa	szt.	1200	-	1100	-	-	-	1200-1400
krowa z cielakiem	szt.	1800	-	1400-1600	1500	-	-	1800
jaja	szt.	0.25-0.28	0.25-0.28	0.28-0.30	0.29-0.31	0.28-0.32	0.24-0.30	0.26-0.30
jabłka	kg	-	1.00-1.50	0.50-1.50	1.20	1.00-1.50	0.60-2.50	1.00-1.50
gruszki	kg	-	-	-	-	1.50	-	-
wiśnie	kg	2.00-2.50	2.00-2.50	-	2.00-2.50	3.00	2.50	3.00
czereśnie	kg	-	-	4.00	-	-	-	-
śliwki	kg	-	-	-	-	2.00-2.50	-	2.00
maliny	kg	-	2.50-3.00	-	-	-	-	-
cebula	kg	1.50-1.80	1.60-2.00	1.50-2.20	1.00-1.50	1.50	1.50-2.00	1.50
czosnek	główka	-	0.50-0.80	0.60-1.00	0.60-1.00	-	-	-
pomidory	kg	1.80-2.50	1.50-2.80	1.50-2.00	1.20-2.40	1.80-3.20	1.00-5.00	1.80-2.00
ogórki	kg	0.80-1.20	0.80-1.50	0.80-1.00	0.70-1.00	0.70-0.80	0.60-1.30	0.60-1.00
kapusta młoda	główka	0.50-1.20	0.50-1.00	0.80-1.00	0.50-1.50	1.00-2.00	0.50-1.50	1.00-1.50
kalafior	szt.	0.50-1.20	1.00-2.00	2.00-2.50	2.50-3.00	1.00-1.50	2.50	1.00
marchew	kg	1.00	1.50-1.70	1.50	1.60-2.50	1.00	1.30-1.50	1.00-1.20
buraki	kg	-	1.00	-	-	-	1.50	-
pietruszka	pek.	-	-	-	-	-	-	1.00
rzodkiewka	pek.	-	-	-	-	-	1.00	-
sałata	szt.	-	-	1.20	-	-	1.20	-
fasolka szparagowa	kg	-	1.50	-	-	1.80-2.00	2.50	2.00
papryka	kg	-	-	-	-	4.00-7.00	-	-
pieczarki	kg	-	-	-	-	-	4.50	-
miód	1 litr	-	-	-	-	17	-	-
ziemniaki młode	kg	0.60-0.70	0.80-0.90	-	-	0.50	0.50-0.70	0.50

średni	duży	średni	mały	mały	średni	średni	średni	mały	mały	mały	mały
popyt	popyt	popyt	popyt	popyt	popyt	popyt	popyt	popyt	popyt	popyt	popyt
średnia	średnia	mała	duża	średnia	duża	mała	średnia	średnia	mała	mała	mała
podaż	podaż	podaż	podaż	podaż	podaż	podaż	podaż	podaż	podaż	podaż	podaż
zboża	prosięta	zboża	prosięta	zboża	prosięta	zboża	prosięta	zboża	prosięta	zboża	prosięta
Wisznice:	Parczew:	Piszczac:	Radzyń	Podlaski:	Łosice	Biała	Podlaska:	Międzyrzec	Podlaski:		

Porady pszczelarskie

Początek sierpnia jest zarazem początkiem roku pszczelarskiego.

Ilość czerwiu wychowanego przez pszczoły w sierpniu decyduje o sile i jakości zimujących rodzin, gdyż 90% pszczoł wygryzionych na przełomie sierpnia i września przeżywa zimę. Jeżeli zapewnimy rodzinom dobre warunki wychowu czerwiu, zwłaszcza w pierwszej połowie sierpnia, otrzymamy dużą liczbę pszczoł w optymalnym wieku do zimowania. Liczba jajek składanych przez matkę zależy od kilku czynników. Głównym warunkiem jest zapas pokarmu; powinno go być nie mniej jak 3 kg. Powinniśmy zapewnić stały przyływ świeżego pokarmu. Jeżeli w tym okresie nie występuje naturalny pożytek, należy rodziny podkarmiać. Używamy do tego celu syropu cukrowego w proporcji: 1kg. cukru na 1l. wody. Podaje się go rodzinom, według potrzeb co najmniej 2-3 razy, w odstępach kilkuniedniowych po 3l. Zapas pokarmu białkowego (pierzgi) jest również bardzo ważny i powinno go być co najmniej 1-2 ramki wypełnione w 1/3. Pierzga powinna być rozmieszczona możliwie równomiernie na wszystkich plastrach. Nawet pełna ramka pierzgi, ale na skraju gniazda niewiele daje, gdyż karmicielki się nią nie interesują. Dostęp do świeżej wody jest również bardzo ważny dla wychowu czerwiu, zwłaszcza podczas upalnej i suchej pogody. Kolejnym istotnym czynnikiem jest odpowiednia ilość i jakość plastrów do czerwienia. Matka powinna mieć w tym czasie dużo miejsca do składania jaj. Ważna jest także jakość plastrów. W tym czasie matka czerw najchętniej w plastrach przeczerwionych. W okresie sierpnia, po ostatnim miodobraniu, należy pamiętać o zwalczaniu warrozy, gdyż intensywny rozwój rodzin jest możliwy tylko przy równoczesnym zwalczaniu pasożytów *Varroa jacobsoni*. Rodziny, w których matki były izolowane i po ostatnim miodobraniu nie było czerwiu krytego, możemy odymić Apiwarolem. Jeśli w rodzinach występuje czerw kryty, należy stosować środki warroabójcze, działające przez dłuższy okres czasu (np. Fluwarol; który zawieszamy po dwa paski na rodzinę na 4 tygodnie). Trzeba pamiętać o zmianowaniu środków warroabójczych, gdyż wielokrotne stosowanie tego samego preparatu może spowodować uodpornienie *Varroa jacobsoni*, na dany lek, i tym samym zmniejszyć jego skuteczność.

W końcu sierpnia należy ułożyć gniazda na zimę. Polega to głównie na silnym ścieśnieniu gniazd. Wykonujemy gruntowny przegląd i usuwamy zbędne plastry, pozostawiając mniej więcej wyrównane- jasnobrązowe. W trakcie tego przeglądu oceniamy też zapas pozostający w gnieździe. Jest to potrzebne do wyliczenia, jaką ilość syropu cukrowego trzeba podać pszczolom podczas uzupeł-

niania zapasów na zimę. W 1dm² obustronnie poszytego plastra znajduje się 33-37 dkg zapasu. Wskazane jest, aby 1/4 część zapasu zimowego stanowił miód. Pożądane jest, aby miód znalazł się w peryferyjnych częściach gniazda (u góry i z boków). Zimujące pszczoły (w m-cach listopad, grudzień, styczeń i część lutego) bardzo dobrze bytują spożywając cukier. Gdy rodziny rozpoczną wczesno- wiosenny wychów czerwiu, powinny również zjadać miód.

Uzupełnianie pokarmu na zimę określa się terminem - dokarmianie. Dla ustalenia ilości syropu, którą należy dać rodzinom na zimę, potrzebne są następujące dane:

- liczba ramek, na których pszczoły pozostają na zimę,
- ilość zapasów, które pozostały w ulu po ułożeniu gniazda,
- normy zaopatrzenia pszczoł w pokarm na zimę.

Tabela 1. Rodzaje syropu

Syrop	Stosunek wagowy cukru do wody	Ilość cukru w 1 litrze syropu w dkg
rzadki	1:2	40 dkg
średni	1:1	62 dkg
półgęsty	3:2	77 dkg
gęsty	2:1	90 dkg

Tabela 2. Norma wielkości zapasów zimowych w zależności od siły rodziny

Typ ula	Ilość pokarmu zimowego w zależności od liczby ramek w zimującej rodzinie, kg										
	Liczba ramek										
	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
Dadanta	6,2	8,0	9,8	11,4	13,0	14,4	15,8	17,0	18,2	-	
Wielkop.	-	7,4	9,0	10,5	11,9	13,2	14,4	15,5	16,5	17,5	
Wielokorp. 435x230	-	-	-	11,2	13,8	14,2	15,5	16,5	17,5	18,5	
Wielokorp. 360x230	-	-	-	9,0	10,5	11,5	12,5	13,5	14,0	15,0	
Warsz. posz.	6,0	7,8	9,5	11,1	12,6	14,0	15,3	16,5	17,6	-	
Warsz. zwyk.	-	7,6	9,3	10,0	12,3	13,6	15,1	16,0	17,1	18,0	

oprac. specj. ODR d/s pszczelarstwa:
Lewandowska M., Kałabun M., Osielski K.

JAK BRONIĆ ROLNICZYCH SPRAW

USTAWA O GRUPACH PRODUCENCKICH

W ostatnim czasie Ministerstwo Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej podjęło prace nad opracowaniem ustawy o grupach producenckich. Ta długo oczekiwana regulacja prawna powinna doprowadzić do umiejscowienia grupy producenckiej na zorganizowanym rynku produktów rolnych oraz utworzyć system powiązań i odniesień grup do innych uczestników rynku. Ważnym jej elementem powinna stać się propozycja systemu wspierania grup producenckich. W czasie prac będą wykorzystane doświadczenia innych państw (Hiszpanii, Francji, Niemiec). Musi być też uwzględniona konieczność dostosowywania prawa polskiego do rozwiązań obowiązujących w Unii Europejskiej. Wydaje się, że głównymi zagadnieniami do uregulowania w ustawie są:

■ Definicja grupy producenckiej

Prawnego zdefiniowania wymaga samo pojęcie „grupa producencka”. Korzystając ze sprawdzonych rozwiązań zagranicznych i krajowych można stwierdzić, że **grupą producencką jest każda osoba prawna utworzona z własnej inicjatywy producentów i przez nich kontrolowana, której celem jest dostosowanie produkcji gospodarstw członków i zbytu produktów do wymogów rynku, głównie pod względem asortymentu, jakości i ilości.**

Tak rozumiana grupa producencka spełnia ważne funkcje wobec rynku, takie jak: koncentracja podaży, dostosowanie produkcji do potrzeb rynku pod względem jakości i ilości, umieszczanie produktów na rynku, a także umożliwia lepsze zachowanie wymogów ochrony środowiska.

■ Uznawanie grup przez Państwo

Jeżeli Państwo, bądź w przyszłości Unia Europejska, ma wspierać finansowo grupy producenckie to niezbędne jest ustalenie zasad uznawania grup przez Państwo. Wynika to z faktu, że publiczne pieniądze powinny być wykorzystywane efektywnie. Ogólnie można powiedzieć, że grupa, aby mogła być uznana musi być utworzona z własnej inicjatywy producentów, mieć osobowość prawną, posiadać statut, odpowiednią liczbę członków i wielkość produkcji (zakłada się, że te dwa elementy będą określane w drodze rozporządzeń Ministra Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej).

■ Umożliwienie tworzenia przez grupy związków

Głównie o charakterze gospodarczym, ale też lobbyistycznym, bez względu na formę prawną w jakiej są zorganizowane. Ustawy, w oparciu o które organizują się grupy umożliwiają praktycznie biorąc tworzenie struktur wyższego rzędu tylko w obrębie danej formy prawnej. Prawna możliwość tworzenia tych struktur powinna wynikać z jedności celów, a nie formy prawnej podmiotów chcących tworzyć te struktury.

■ Kontraktacja produktów rolnych

Powiązania te powinien kreować system zachęt ekonomicznych dla odbiorców produktów rolnych wiążących się

umowami ze zorganizowanymi grupami producentów, np. w Niemczech preferencje ekonomiczne dla zakładów przetwórczych powiązane są z koniecznością zawierania przez nie wieloletnich umów ze zorganizowanymi grupami producentów.

■ Wspieranie form zespołowych w rolnictwie,

Główne potrzeby sprowadzają się do odpowiedniego wsparcia grup kredytami preferencyjnymi, systemem grantów celowych z przeznaczeniem na sprzęt biurowy, zatrudnianie specjalistów, wymianę doświadczeń, jak też szkoleniami i doradztwem.

Wychodząc, z nie podlegającego chyba dyskusji faktu, że grupa producencka jest podstawowym elementem struktury zorganizowanego rynku produktów rolnych, należy tak konstruować zasady udzielania kredytów preferencyjnych, by wspomagały one grupy i ich związki w spełnianiu tych funkcji. Możliwość skorzystania z kredytu powinna wynikać z faktu spełniania przez grupę określonych funkcji i założeń zawartych w proponowanej definicji, a nie np. formy prawnej czy daty powstania.

■ Dostosowanie systemu podatkowego i sprawozdawczości do specyfiki grup i ich związków

Grupa producencka jest przedłużeniem gospodarstwa, stąd wydaje się konieczne uwzględnienie tego faktu w przepisach podatkowych i finansowych, a szczególnie:

podatek od budynków bądź ich części oraz budowli i gruntów przeznaczonych na przechowywanie i przygotowanie produktów do handlu, bądź dokonywania wstępnego uszlachetniania nie powinien być naliczany - tak jak od obiektów przeznaczonych na działalność rolniczą i leśną w gospodarstwach,

- działalność gospodarcza grup polegająca na spełnianiu statutowych funkcji wobec członków i rynku powinna podlegać jednorazowemu, rocznemu rozliczeniu z urzędami skarbowymi, dokonywanymi po zakończeniu roku gospodarczego, który powinien trwać od 1 lipca do 30 czerwca następnego roku

- nadwyżka do podziału oraz jej część przeznaczona na inwestycje powinna być zwolniona z opodatkowania ponieważ są to środki finansowe rolników, które należy traktować jako korzyść wynikająca z grupowego działania lub przeznaczana na lepsze dostosowanie do funkcjonowania na rynku,

■ Konieczne jest też określenie co jest produktem rolniczym wraz z produktami wstępnie przetworzonymi.

Pozwoli to na właściwe skierowanie różnych form wsparcia do tych grup, które realizują, jako zorganizowani producenci, określone funkcje wobec rynku.

■ Prawdopodobnie nieuniknione będą też zmiany w niektórych ustawach w oparciu, o które dotychczas organizują się rolnicy.

Należy oczekiwać, że projekt ustawy powstanie w ciągu kilku najbliższych tygodni, później rozpoczyna się tzw. uzgodnienia międzyresortowe i przekazanie projektu do Sejmu. W całym tym procesie będzie też czas na konsultacje z samymi zainteresowanymi. - Trzeba go wykorzystać by powstała ustawa spełniająca oczekiwania zorganizowanych rolników.

Witold Boguta
Fundacja Spółdzielczości Wiejskiej

WIZYTA W DANII

- REGULACJE NA RYNKU MLEKA

W poprzednim numerze biuletynu pisaliśmy o pobycie Prezesa BIR w Danii. Zorganizowana przez Ministerstwo Rolnictwa wizyta poświęcona była zapoznaniu się z rynkiem produktów rolniczych w UE oraz prawodawstwu UE. Poniżej prezentujemy informacje dotyczące unijnego rynku mleka przygotowane przez uczestnika wyjazdu, Panią Prof Seremak - Bulge, pracownika Zakładu Badań Rynkowych IERIGŻ.

Regulacje rynku mleka w Unii Europejskiej

Rynek mleka w UE należy do najsilniej protegowanych. Służą temu: wysoki poziom wsparcia cenowego, wysokie bariery chroniące rynek wewnętrzny przed importem z krajów trzecich oraz system subwencji do eksportu i spożycia krajowego. Ze względu na rosnące nadwyżki produkcyjne i koszty podtrzymywania cen w roku 1985/86 wprowadzono system kwotowania administracyjnie ograniczający produkcję. System ten wdrożony w latach sześćdziesiątych obowiązuje do dzisiaj i chociaż ulegał pewnym modyfikacjom, dotychczas w najmniejszym stopniu poddany został reformom. Mimo wielu wad, rosnącej krytyki ze strony ekonomistów, niektórych krajów UE, a także coraz większych trudności z wywiązaniem się UE ze zobowiązań przyjętych w GATT, system ten utrzymywany jest nadal. Również w Agencji 2000 przedstawiającej zamierzenia reformowania wspólnej polityki rolnej w perspektywie do 2006 r., proponowane reformy systemu regulacji rynku mleczarskiego są zbyt małe w stosunku do wyzwań jakie niesie nowa runda negocjacji WTO.

System kwot produkcyjnych (Rozp. 3950/92, 536/93, 1560/93)

Wysoki poziom wsparcia cenowego powodujący przyrost produkcji znacznie przekraczający wzrost popytu, a także lawinowo rosnące koszty regulacji rynku, spowodowały konieczność administracyjnego ograniczenia wielkości produkcji mleka w postaci tzw. systemu kwot produkcyjnych wprowadzonych w roku 1985/86. Wcześniejsze metody kontroli produkcji i zachęt do ograniczania chowu krów mlecznych były kosztowne i mało skuteczne.

Celem wprowadzenia kontyngentowania produkcji mleka była poprawa bilansu między produkcją i konsumpcją mleka wewnątrz wspólnoty. Kwoty produkcyjne wprowadzono na 5 lat w 1984 r., a w roku 1988 przedłużono je na następne 3 lata i ustalono ich wielkość na następne 3 sezony. W grudniu 1992 zdecydowano przedłużyć funkcjonowanie systemu kwotowego w obecnej postaci do 2000 r.

Początkowo dla każdego państwa określono wielkość kwoty hurtowej i bezpośredniej na podstawie sprzedaży obliczonej na bazie sprzedaży z roku 1981 powiększonej o 1 % lub sprzedaży z 1983 r. Obecnie każdemu państwu przy-

dzielana jest jedna kwota tzw. Kwota narodowa, która dzielona jest następnie na kwotę hurtową i kwotę sprzedaży bezpośredniej. W roku 1987/88 wielkość kwot za zgodą państw członkowskich została zredukowana o 6%, a rok później o 2,5%. Wielkość kwot została ponownie zwiększona w sezonie 1989/90 o 1,6 %, aby pozwolić na rozpoczęcie produkcji mleka przez rolników, którzy otrzymali takie prawa wyrokiem sądowym, oraz aby przyznać takie prawa producentom w ramach programu SLOM. W roku 1991/92 dokonano 2 % redukcji kwot ze względu na złą sytuację rynkową. W efekcie, w odniesieniu do UE-10 (taka jaka istniała w roku 1984) kwota produkcyjna w 1995/96 r. została zredukowana z 102,8 mln l do 95,3 mln l, a więc o 7,3 %.

Redukcje kwot zwykle łączyły się odszkodowaniami wypłacanymi przez UE, które były różnicowane. Np. redukcje z lat 1987/88 -1988/89 przebiegały w dwóch etapach (o 2 % w 1987/88 r. i 1 % w 1988/89 r.) i łączyły się z wypłaceniem odszkodowania w wysokości 42 ECU/100 kg mleka, rozłożonym na okres 7 lat w przypadku tych rolników, którzy zaprzestali produkcji mleka. Pozostałe 4% w 1987/88 i 1,5% w 1988/89 r. było „czasową” redukcją w przypadku wszystkich producentów dostarczających mleko z wyjątkiem Włoch i Hiszpanii, gdzie program ten był dobrowolny, a odszkodowanie wynosiło 10 ECU/100 kg mleka. Jednakże państwa członkowskie mogły podnieść tę kwotę w ramach własnych budżetów. UE płaciła odszkodowanie w wysokości 3 % całkowitej kwoty (10 ECU/100kg/rok przez 5 lat), aby pokryć wielkość przekazaną w ramach programu SLOM. Dopłaty te mogły być wykorzystane na zakup kwot od farmerów, albo użyte jako odszkodowanie za obowiązkowe redukcje, w przypadku gdy nie zakupiono kwoty o dostatecznej wielkości. Państwa członkowskie mogły różnicować wielkość wypłacanych odszkodowań w zależności od regionu. UE sfinansowała także program zakupu kwot mlecznych od małych producentów, w celu stworzenia większych i bardziej ekonomicznych gospodarstw. Pod warunkiem wstrzymania produkcji mleka, lub jej ograniczenia przez okres 5 lat rolnik mógł otrzymać 36 ECU/100 kg przy produkcji do 500 tys. ton mleka rocznie. W roku 1995/96 wielkość przyznanych kwot dla UE-15 wyniosła 109.046 tys. ton i nie zostanie zmieniona do roku 2000/2001.

Rodzaje kwot mlecznych

Kwota narodowa przyznana państwu przez UE dzielona jest na kwotę hurtową, kwotę sprzedaży bezpośredniej oraz rezerwę narodową. Proporcje między nimi w poszczególnych krajach są bardzo różne w zależności od stanu mleczarstwa. W krajach UE największą część stanowi kwota hurtowa, która stanowi 85-99% kwoty narodowej. Kwota sprzedaży bezpośredniej waha się od 1-14% kwoty narodowej, a rezerwy krajowe obecnie nie przekraczają 1% kwoty narodowej. W momencie wprowadzania systemu kwot proporcje były inne, a udział rezerwy krajowej dochodził do 10-15% kwoty narodowej. Łączyło się to z koniecznością dokonywania nieuniknionych korekt kwot przyznanych na podstawie roku referencyjnego, potrzebą przeprowadzenia niezbędnej restrukturyzacji, dania szans rozwoju młodym rolnikom itp.

System kwotowy obejmuje wszystkie rodzaje mleka sprzedawanego przez gospodarstwo pod jakąkolwiek postacią. Kwoty hurtowe dotyczą dostaw mleka do mleczarni, a kwoty sprzedaży bezpośredniej dotyczą sprzedaży mleka i jego przetworów bezpośrednio konsumentom.

Kwoty hurtowe oraz sprzedaży bezpośredniej dzieli się z kolei na pierwotne, które przyznawane są producentowi na podstawie roku referencyjnego oraz kwoty wtórne przeznaczone dla tych producentów, dla których kwota pierwotna ustalona na podstawie roku referencyjnego byłaby niewystarczająca, z przyczyn losowych lub z powodu dokonania w tym czasie modernizacji gospodarstwa, która doprowadziła do znacznego rozwoju gospodarstwa i znacznie zwiększyła jego możliwości produkcyjne. Kwoty wtórne przyznawane są z rezerw krajowych.

Administrowanie różnymi typami kwot umożliwia państwu zachowanie niezbędnej elastyczności koniecznej do efektywnego zarządzania kwotami narodowymi. Kwota produkcyjna przydzielana jest rolnikowi, ale związana jest z ziemią. Oznacza to, że w zasadzie kwota może być sprzedana tylko wraz z ziemią. Duża wartość rynkowa kwot mlecznych sprawia, że w większości krajów istnieje system odpłatnych dzierżaw kwot.

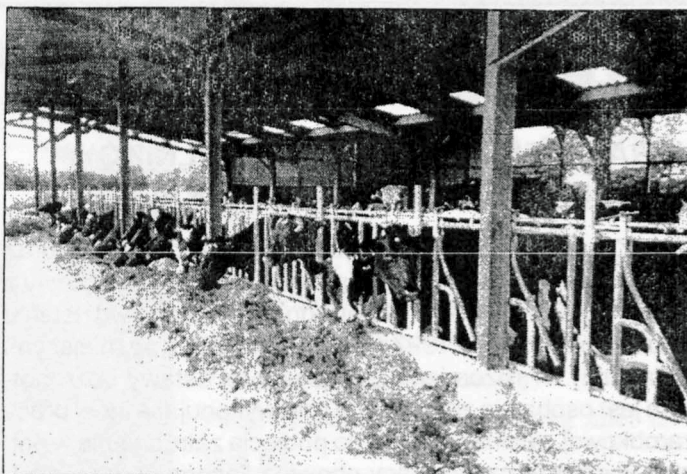
Opłaty specjalne

Główną cechą systemu kwot jest wprowadzenie podatku specjalnego jako środka zniechęcającego producentów mleka do nadprodukcji. W przypadku przekroczenia kwoty krajowej, na nadprodukcję nakłada się dodatkowy podatek (SUPERLEVY) w wysokości 115 % ceny kierunkowej.

Obecnie powszechnie obowiązuje wzorzec B przy obliczaniu podatku specjalnego, w/g którego każda mleczarnia ma ustaloną kwotę na okres 12 m-cy tzn. od 1 kwietnia do 31 marca. Za nadwyżki mleka skupionego ponad ustaloną kwotę mleczarnia płaci podatek, którym następnie obciąża tych producentów, którzy przyczynili się do powstania tej nadprodukcji (wzorzec B). W przypadku producentów dysponujących kwotą sprzedaży bezpośredniej przy naliczaniu podatku specjalnego obowiązuje wzorzec A, w/g którego każdy producent sprzedający produkty mleczarskie ponad przyznaną kwotę płaci podatek specjalny. Podatek pobierany jest raz w roku przez władze krajowe i jest ściśle monitorowany przez Komisję Europejską.

Dla zapobieżenia nadprodukcji mleka w kraju, bądź niewykorzystania w pełni przyznaných kwot i zmniejszenia skutków finansowych z tym związanych, które są bardzo dotkliwe, niezbędne jest posiadanie sprawnego aparatu administrującego kwotami mlecznymi. System ten powinien zapewniać bieżącą informację o przepływie kwot produkcyjnych i ich wykorzystaniu w skali gospodarstwa, mleczarni i całego kraju. Tylko wówczas możliwe jest pełne wykorzystanie kwot, przy minimalizacji podatku specjalnego, a więc pełne wykorzystanie wsparcia produkcji mleka ze strony UE, przy minimalizacji podatku specjalnego.

Dla minimalizacji kar za przekroczenie sprzedaży mleka stosuje się bilansowanie wykorzystania kwot w skali kraju > mleczarni > gospodarstw. Regułą jest bowiem, że kraje człon-

kowskie UE „Super levy” naliczają tylko wówczas, gdy zostanie przekroczona kwota narodowa. Osiągnięcie takiego stanu, w którym kwota narodowa jest w pełni wykorzystana, bez konieczności płacenia podatku specjalnego jest bardzo trudne. Świadczy o tym fakt, że podatek specjalny w ostatnich latach płać wszystkie kraje, a sumy te w przypadku Włoch są bardzo wysokie.

Agenda 2000

Obecny system regulacji rynku mleka jest częstym przedmiotem krytyki przede wszystkim ze względu na:

- wysokie koszty regulacji (ponad 4,2 mld ECU, a więc około 200 ECU/krowę),
- nierozwiązane ciągle problemy nadprodukcji, mimo kosztownego i uciążliwego systemu administracyjnego ograniczania produkcji. Szacuje się, że nadwyżka produkcji mleka ponad potrzeby wewnętrzne UE, przy obecnym poziomie wsparcia cenowego szacowana jest na około 10%, a przy cenach wolnorynkowych wyniosłaby około 20%,
- trudności ze spełnieniem wymagań obecnych, a zwłaszcza przyszłych zobowiązań wobec WTO.

Próbę zreformowania obecnego systemu regulacji rynku mleka podjęto w Agendzie 2000, która dotychczas jeszcze nie została zaakceptowana przez wszystkie kraje członkowskie. Najogólniej rzecz biorąc Agenda 2000 przewiduje utrzymanie systemu kwot do roku 2005/2006. Początkowo przewidywano tylko 10% redukcję cen interwencyjnych. Po dużej krytyce proponowanej reformy jako niewystarczającej, Komisja proponuje żeby wielkość kwot wzrosła do roku 2004/2005 średnio o 2%, przy jednoczesnej obniżce cen interwencyjnych i ceny kierunkowej o 15%. Dla rekompensaty niższych o 15% cen wprowadzono by dopłaty bezpośrednie do krów w wysokości 215 ECU/krowę. Przewidywany przyrost kwoty produkcyjnej zamierza się przeznaczyć dla młodych rolników oraz dla rolników z terenów górskich.

Z tego powodu rozdział dodatkowych kwot produkcyjnych na mleko między poszczególne kraje jest bardzo nierównomierny. Największymi beneficjentami będą Finlandia oraz Austria, którym kwoty zwiększą się o około 8%. Najmniejszy przyrost kwoty mlecznej będzie w Belgii, Danii, Irlandii, Luxemburgu, Wielkiej Brytanii Holandii i Niemczech.

§PRAWNIK RADZI

UPRAWNIENIA I OBOWIĄZKI ROLNIKÓW ZWALNIANYCH Z ZAKŁADÓW PRACY

Zakres świadczeń przysługujących bezrobotnym oraz tryb i warunki ich przyznawania określają przepisy ustawy z dnia 14 grudnia 1994 r. o zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu (Dz. U. z 1997 r. Nr 25, poz. 128 z późniejszymi zmianami). W rozumieniu przepisów tej ustawy bezrobotnym jest osoba nie zatrudniona i nie wykonująca innej pracy zarobkowej, zdolna i gotowa do podjęcia zatrudnienia w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującego w danym zawodzie lub służbie, nie ucząca się w szkole w systemie dziennym, zarejestrowana we właściwym dla miejsca zameldowania (stałego lub czasowego), rejonowym urzędzie, jeżeli m.in.:

- ukończyła 18 lat - z wyjątkiem młodocianych absolwentów,
- kobieta nie ukończyła 60 lat, a mężczyzna 65 lat,
- nie nabywa prawa do emerytury lub renty inwalidzkiej,
- nie jest właścicielem lub posiadaczem (samoistnym lub zależnym) nieruchomości rolnej w rozumieniu przepisów do Kodeksu Cywilnego, o powierzchni użytków rolnych przekraczającej 2 ha przeliczeniowe lub nie podlega ubezpieczeniu emerytalno-rentowemu z tytułu stałej pracy jako domownik w gospodarstwie rolnym o powierzchni użytków rolnych przekraczającej 2 ha przeliczeniowe,
- nie jest właścicielem lub posiadaczem (samoistnym lub zależnym) gospodarstwa stanowiącego dział specjalny produkcji rolnej w rozumieniu przepisów podatkowych, chyba że dochód z działów specjalnych produkcji rolnej, obliczony dla ustalenia podatku dochodowego do osób fizycznych, nie przekracza wysokości przeciętnego dochodu z pracy w indywidualnych gospodarstwach rolnych z 2,6 ha ustalonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego, na podstawie przepisów o podatku rolnym, lub nie podlega ubezpieczeniu emerytalno-rentowemu z tytułu stałej pracy, jako domownik w takim gospodarstwie.

Nie jest to wyczerpująca definicja osoby bezrobotnej, pełną definicję zawiera art. 2 pkt 2 wyżej wskazanej ustawy.

Rolnik i domownik zwolniony z pracy w świetle ustawy o zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu, jeżeli jest uznany za bezrobotnego jest uprawniony do świadczeń przewidzianych w tej ustawie m.in. do zasiłku dla bezrobotnych i zasiłku szkoleniowego.

Z ustawy wynikają także prawa i przywileje dla osób podlegających ubezpieczeniu społecznemu rolników, które zostały zwolnione z pracy z przyczyn dotyczących zakładu pracy i nie są uprawnione do zasiłku dla bezrobotnych.

Osoba taka - rolnik może ubiegać się o pokrycie składki na ubezpieczenie społeczne rolników za siebie w okresie pierwszych czterech kwartałów po rozwiąza-

niu stosunku pracy.

Świadczenie to przysługuje rolnikowi jeżeli:

- w okresie 18 miesięcy poprzedzających dzień zgłoszenia wniosku o przyznanie świadczenia pozostawała w stosunku pracy i osiągała wynagrodzenie stanowiące podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne i Fundusz Pracy, wynoszące co najmniej najniższe wynagrodzenie przez okres 365 dni i stosunek ten został rozwiązany z przyczyn dotyczących zakładu pracy,
- podatek z gospodarstwa rolnego lub działu socjalnego nie przekracza kwoty podatku rolnego z 5 ha przeliczeniowych albo w przeliczeniu na 1 członka gospodarstwa domowego nie mającego stałych pozarolniczych źródeł dochodu nie przekracza kwoty podatku rolnego z 1 ha przeliczeniowego.

Pokrycie składek polega na przekazaniu z Funduszu Pracy na odpowiednie fundusze ubezpieczenia społecznego rolników, na podstawie decyzji kierownika właściwego rejonowego urzędu pracy, kwot należności z tytułu poszczególnych rat kwartalnych.

Decyzja jest wydawana na wniosek rolnika zobowiązanego do zapłacenia składki. Świadczenie to przysługuje począwszy od najbliższej raty kwartalnej, której wymagalność przypada po dniu rozwiązania stosunku pracy.

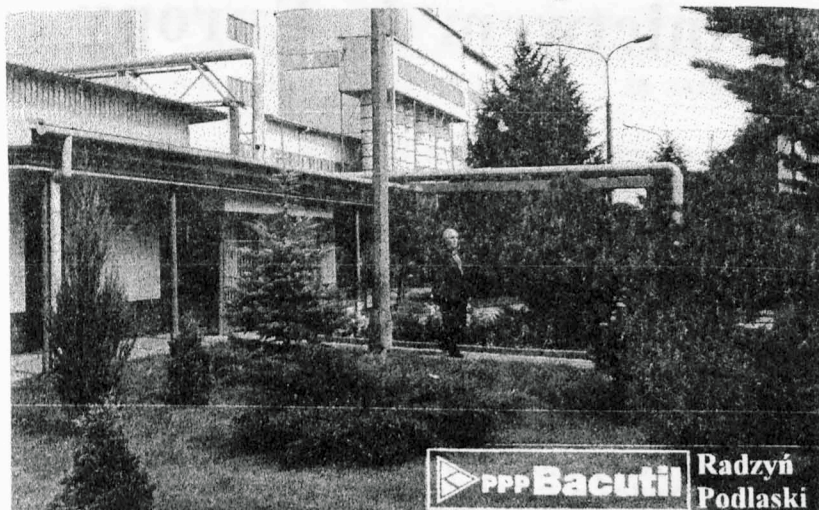
W ramach świadczeń wynikających z ustawy rolnik może ubiegać się o:

- sfinansowanie kosztów szkolenia w celu podjęcia zatrudnienia lub działalności gospodarczej poza gospodarstwem rolnym. Należy jednak pamiętać, że osoba która z własnej winy nie ukończyła szkolenia obowiązana jest do zwrotu kosztów szkolenia, chyba, że powodem nieukończenia szkolenia było podjęcie zatrudnienia.
- dodatek szkoleniowy w wysokości 20 % zasiłku dla bezrobotnych miesięcznie. Dodatek ten przysługuje bezrobotnemu w okresie odbywania szkolenia na które został skierowany przez rejonowy urząd pracy.
- świadczenie z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych, powstałych w związku z odbywaniem szkolenia, na zasadach przewidzianych dla pracowników.
- jednorazową pożyczkę na podjęcie działalności gospodarczej lub na zakup ziemi, nie wyłączając działalności wytwórczej lub usługowej związanej z rolnictwem. Wysokość pożyczki nie może przekraczać dwudziestokrotnego przeciętnego wynagrodzenia. Warunki udzielenia pożyczki, wysokość stopy procentowej oraz warunki spłaty określa się w umowie zawieranej przez rejonowy urząd pracy z pożyczkobiorcą.

Rolnicy zwolnieni z pracy, nie uprawnieni do zasiłków przysługujących bezrobotnym i do pokrycia za nich składek na ubezpieczenie społeczne, bądź tracący już prawo do tych świadczeń, spełniający warunki obowiązkowego ubezpieczenia społecznego rolników mają obowiązek bezzwłocznego zgłoszenia się do tego ubezpieczenia, gdyż w przeciwnym razie będą zmuszeni do opłacania należnych składek wraz z odsetkami.

Bożena Bilkiewicz-Bańka

Przedsiębiorstwo Przemysłu Paszowego BACUTIL w Radzynie Podlaskim.

PPP Bacutil Radzyn Podlaski

Jednym z czynników wpływających na jakość i opłacalność produkcji trzody chlewnej jest odpowiednie i dobrze zbilansowane żywienie. Ważne jest aby zwierzęta otrzymywały paszę wysokiej jakości. Większość rolników utrzymujących trzodę chlewną opiera żywienie o koncentraty i mieszanki pełnoporcjowe. Problemem rolnika jest wybór wytwórni pasz w której są one produkowane. W ramach Dni Otwartych Drzwi wraz z grupą rolników odwiedziliśmy w tym roku Przedsiębiorstwo Przemysłu Paszowego BACUTIL w Radzynie Podlaskim. Estetyczne zagospodarowanie terenów przyległych do tego Przedsiębiorstwa jest najlepszą jego wizytówką. PPP BACUTIL jest jedną z najnowocześniejszych wytwórni pasz w kraju. Zakład ten wybudowany w 1977 roku przez 10 lat wchodził w skład RPPPP BACUTIL w Puławach. Od 1988 istnieje jako samodzielne przedsiębiorstwo. W latach dziewięćdziesiątych zaistniała potrzeba modernizacji zakładu i wymiany starych, mało wydajnych urządzeń. W 1995 roku Przedsiębiorstwo rozpoczęło produkcję pasz ekspandowanych. Ekspandowanie pasz polega na obróbce termicznej mieszanek paszowych w temperaturze ok. 100°C i pod zwiększonym ciśnieniem. Na produkcję paszy składa się kilka etapów. Są to:

- przygotowanie surowców
- naważanie surowca kierowane komputerowo
- kondycjonowanie - doprowadzenie do mieszanki pary wodnej i zwiększenie temperatury do ok. 70°C.
- ekspandowanie w ekspanderze trwające 5 sekund
- rozdrabnianie i rozbijanie grudek paszy
- granulowanie (ten etap może być pominięty)
- schładzanie w chłodnicy powietrzem.

Jednocześnie odsiewane są najmniejsze frakcje paszy, które ponownie wracają do ekspandowania.

Technologia ekspandowania pasz pojawiła się na początku lat dziewięćdziesiątych. Do chwili obecnej niewiele wytwórni pasz w Polsce stosuje tą technologię.

Pasza ekspandowana ma szereg zalet takich jak:

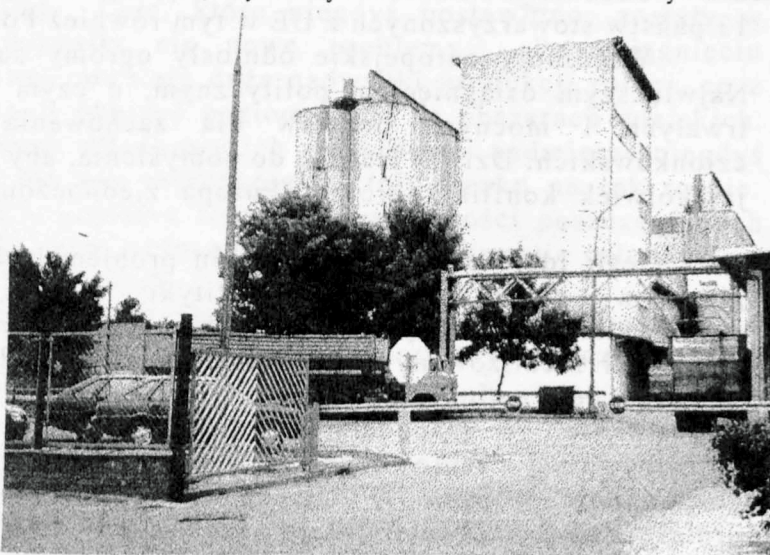
- czystość bakteriologiczna i mykologiczna
- równomierne rozmieszczenie różnych

frakcji, co sprawia że mieszanka nie pyli się

- zmniejszenie ryzyka wystąpienia chorób i upadków
- niższe zużycie paszy na 1 kg przyrostu masy ciała
- zwiększenie przyswajalności paszy

Przedsiębiorstwo BACUTIL specjalizuje się w produkcji mieszanek paszowych dla drobiu i trzody chlewnej. Roczna produkcja mieszanek i koncentratów wynosi 40 tysięcy ton. W pasze tutaj produkowane zaopatruje się wiele województw, głównie we wschodniej części kraju.

Wśród produkowanych pasz dla trzody chlewnej znajdują się trzy rodzaje Prestarteru oraz koncentraty i mieszanki

dla loch, tuczników i warchlaków.

Za produkcję pasz ekspandowanych w 1995 roku PPP BACUTIL zostało wyróżnione "Wawrzynem Podlasia" w kategorii produkt roku. Obecnie Przedsiębiorstwo zgłosiło swój udział w konkursie "AGROLIGA - 98" w kategorii firm.

Cz. Mirczewska

Z rolnictwem do Europy

Europa zniszczona, pozbawiona pierwszoplanowej pozycji na arenie międzynarodowej, nie mająca fundamentów, które gwarantowałyby trwały pokój, szukała po II wojnie światowej sposobów wyjścia z tej sytuacji.

Autorem pomysłu ułożenia takiej współpracy między państwami europejskimi, która gwarantowałaby pokój oraz zapobiegła możliwości odrodzenia się militarystyki niemieckiej - Jean Monnet. W 1951 r. w oparciu o Deklarację Roberta Schumana (ministra spraw zagranicznych Francji) - zawarto Traktat o Europejskiej Wspólnocie Węgla i Stali (EWW i S) (stal i węgiel - wówczas podstawa przemysłu zbrojeniowego). W ślad za tym na mocy Traktatów Rzymskich powołano w r. 1957 Europejską Wspólnotę Gospodarczą (EWG) - obejmującą całokształt gospodarek państw wstępujących, a ponadto utworzono Europejską Wspólnotę Energii Atomowej (EURATOM). Po latach doświadczeń i odniesionym sukcesie na mocy Traktatu w Maastricht powołano Unię Europejską obejmującą EWG, EWW i S oraz EURATOM. Unia Europejska poszerzyła zakres działalności, którą oparła na trzech filarach:

- I. filar: sprawy ekonomiczne, unia gospodarcza i walutowa, obywatelstwo Unii, edukacja, ochrona konsumenta, ochrona zdrowia, transport transeuropejski,
- II. filar: polityka zagraniczna i polityka bezpieczeństwa,
- III. filar: sprawy wewnętrzne i wymiar sprawiedliwości (polityka azylowa, zwalczanie narkomanii, ochrona granic, walka z zorganizowaną przestępczością, współpraca policji).

Obecnie w skład UE wchodzi 15 państw. Do integracji z Unią aspiruje 13 państw stowarzyszonych z UE w tym również Polska.

Wspólnoty europejskie odniosły ogromny sukces polityczny i gospodarczy. Największym osiągnięciem politycznym, o czym się nie pamięta, jest położenie trwałych i mocnych podstaw dla zachowania pokoju na obszarze państw członkowskich. Dzisiaj jest nie do pomyślenia, aby między tymi państwami zaistniał jakiegokolwiek konflikt zbrojny. Europa zjednoczona stała się gospodarczą potęgą świata.

Jeśli idzie o rolnictwo, bo ten problem będzie głównie nas interesował, to głównym celem wspólnej polityki rolnej było zapewnienie Europie samowystarczalności żywnościowej oraz podniesienie dochodów rolników. Pierwszy cel został zrealizowany z nawiązką (dzisiejsze kłopoty z nadwyżkami żywności). Drugiego celu natomiast nie zrealizowano.

Okazało się, że gospodarstwo rolne nie jest w stanie osiągnąć dochodowości porównywalnej z rentownością innych działów gospodarki. Stąd około 40% dochodu gospodarstw rolnych w UE pochodzi z dotacji i subwencji. Dlatego też protekcjonizm oraz interwencjonizm wobec rolnictwa będzie musiał być utrzymany dalej - aczkolwiek w mniejszym stopniu niż to jest obecnie.

Polska aspiruje do integracji z Unią Europejską. Negocjacje już się rozpoczęły. Czy polska wieś odniesie jakiegokolwiek korzyści z członkostwa w UE.

Największym problemem, z jakim borykają się nasi rolnicy jest kwestia zbytu. Uczestnictwo w UE, mimo ograniczenia wielkości produkcji w niektórych branżach (kwoty czyli limity produkcyjne), stworzy jasną sytuację a mianowicie - rolnik będzie wiedział, ile może wyprodukować i jednocześnie otrzyma gwarancję sprzedaży swojej produkcji oraz uzyskania przewidzianego z góry dochodu. Rolnictwo Unii jest dotowane i subwencjonowane (np. premie za wyłączenie ziemi z

produkcji, dotacje do produkcji zbożowej i produkcji zwierzęcej). Około 50% całego budżetu Unia przeznacza na sektor rolny. Wprawdzie nakłady bezpośrednie na produkcję rolną się zmniejszają na rzecz walki z rosnącym bezrobociem bądź na rzecz rozwoju regionów zapóźnionych, to zasada interwencjonizmu i protekcjonizmu zostanie utrzymana. I ta zasada, gdy już będziemy w Unii, obejmie również nasze rolnictwo.

Rynek europejski chroniony różnego rodzaju barierami stanie przed polskim rolnictwem otworem. Niechybnie nastąpi wzrost eksportu naszych produktów rolno - spożywczych. Jak ważną rzeczą jest swobodny dostęp do rynku Unii, widać na przykładzie załamania się naszej produkcji owoców miękkich. Eksportowaliśmy je na Zachód po tak niskich cenach, że zagroziliśmy spadkiem dochodowości zachodnioeuropejskich producentów. Unia wprowadziła minimalne ceny na tak wysokim poziomie, że eksport załamał się a w ślad za nim i polska produkcja. Byliśmy nieopatrnie zbyt konkurencyjni. Na rynku europejskim polskie rolnictwo będzie konkurencyjne, bo polski rolnik produkuje tanio i może produkować dużo.

Otworzy się szansa dla rozwoju i modernizacji przetwórstwa rolno-spożywczego na skutek przepływu kapitałów inwestycyjnych i handlowych oraz funduszy unijnych. Polska będzie miała możliwość stać się poważnym eksporterem artykułów wysoko przetworzonych. Ponadto rysuje się perspektywa poprawy dochodów rolników, ponieważ ceny niektórych produktów wzrosną (mleko, owoce i warzywa, wołowina), na skutek wprowadzenia generalnie obowiązujących cen gwarantowanych. Poza tym nasz rolnik na równi z rolnikiem zachodniuropejskim będzie korzystał z dotacji i subwencji. I wreszcie wieś nasza otrzyma dostęp do funduszy strukturalnych, które nie tyczą bezpośrednio produkcji rolnej, lecz są przeznaczone między innymi na rozwój i modernizację wsi i gospodarstw, wspieranie regionów upośledzonych, kształtowanie rynku rolnego, pomoc w organizowaniu się rolników, kredytowanie, nakłady na szeroko pojętą infrastrukturę, ustawiczne kształcenie...

Istnieją jednakże poważne zagrożenia. Negocjacje zaczynają się w okresie niesprzyjającym osiągnięciu przez nas jak najkorzystniejszego rezultatu. Sama Unia weszła w okres głębokiej reformy. Cele, które niegdyś postawiono, zostały w zasadzie zrealizowane, lecz pojawiły się nowe problemy. Po osiągnięciu samowystarczalności żywnościowej powstały duże nadwyżki produkcji rolnej, co z kolei może zdestabilizować rynek i obniżyć poziom życia na obszarach wiejskich. Szybki rozwój gospodarczy państw członkowskich zlikwidował nadmierne niegdyś zatrudnienie w rolnictwie. Obecnie zaś bezrobocie w Unii z roku na rok rośnie. Poza tym nastąpiło zróżnicowanie poziomu rozwoju i zamożności poszczególnych regionów (północ - południe). Do tych problemów dołącza się kwestia członkostwa nowych państw i kosztów z tym związanych.

Jeśli idzie o kwestie rolną, dwie sprawy w negocjacjach są kluczowe, a mianowicie: osiągnięcie jak najkrótszego okresu przystosowawczego oraz wynegocjowanie możliwie wysokich kwot produkcyjnych w poszczególnych branżach.

Zastosowanie długiego okresu przejściowego już po uzyskaniu pełnoprawnego członkostwa, za czym opowiada się Komisja Europejska, stawia polskie rolnictwo w bardzo trudnej sytuacji, a zwłaszcza kondycję ekonomiczną rolników. Dochód zachodnioeuropejskiego rolnika jak już wspomniano, jest oparty w dużej mierze o wsparcie finansowe płynące z kasy Unii. Rolnik polski korzystałby z tej kasy w okresie przystosowawczym w znacznie mniejszym stopniu albo nawet wcale, co zresztą zależy od wyniku negocjacji. Na skutek tego niższa dochodowość naszych gospodarstw obniżyłaby jednocześnie naszą konkurencyjność.

Wyneogocjowanie dużych kwot produkcyjnych stworzy możliwość poszczególnych branż rozwoju rolnictwa. Na przykład, jeśli wywalczylibyśmy kwotę szesnastu miliardów litrów mleka rocznie, co jest jednak mało prawdopodobne, otworzyłoby to bardzo obiecującą perspektywę dla

W kręgach Komisji Europejskiej formułuje się opinie, że szybka integracja z rynkiem Unii jest niemożliwa, ponieważ nasza gospodarka żywnościowa jest niekonkurencyjna, a ponadto natychmiastowe korzystanie z dobrodziejstw Unii, mogłoby doprowadzić w Polsce do poważnych niepokojów społecznych, spowodowanych znacznym wzrostem dochodów rolników w porównaniu z innymi grupami ludności.

Od czego zależy pozytywny rezultat negocjacji?

Po drugie - od właściwego i mądrego wykorzystania pomocy finansowej, z jakiej możemy czerpać. Niestety ostatni przykład nieudolności w przyjęciu „darowizny” 40 milionów dolarów z funduszu PHARE - nastraja pesymizmem.

Rolnicy w krajach UE są wysoce zorganizowani. Zrzeszenia, towarzystwa, grupy producentów, związki zawodowe, szeroko rozwinięta spółdzielczość - to bardzo poważny i liczący się partner w ustalaniu polityki rolnej UE. Rolnicy zachodniej Europy stanowią potężny lobbing skutecznie zabiegający o interesy wsi i rolnictwa. Natomiast nasza wieś jest niezorganizowana i rozproszkowana. I taka wieś nie może mieć żadnego wpływu na bieg wydarzeń. To, co w tej chwili mamy, funkcjonuje w formie szczątkowej (związki zawodowe, kółka rolnicze, spółdzielczość wiejska, związki branżowe) albo w załączku (izby rolnicze, grupy producentów).

Wies nasza musi podjąć wielką pracę organizowania się. I powinno się to dokonać oddolnie. Odgórnie narzucone formy nigdy nie funkcjonowały pozytywnie. Wies zorganizowana będzie mogła podjąć wyzwania, jakie przyniesie przyszłość. Będzie również miała wpływ na końcowy efekt negocjacji.

Polska straci możliwość szybkiego wychodzenia z wieloletniego zapóźnienia gospodarczego i cywilizacyjnego. Wieś polska skazana zostanie na stagnację i brak perspektyw rozwoju. Polska niezintegrowana z Europą nigdy nie dogoni rozwijającego się świata.

Należy oczekiwać, że obie umawiające się strony nie zaryzykują tych strat.

Ogłoszenia

- pszenica ozima - odm. KOBRA - I odsiew
- - odm. ROMA - I odsiew
- pszenżyto oz. - odm. TORNADO - I odsiew
- żyto ozime - odm. WARKO - I odsiew

Sprzedam prasę rolującą pasową

OCHRONIĆ ZBIORY PRZED POŻAREM - 2

W okresie sianokosów, zniw i omłotów w stogach, stertach, stodołach i magazynach znajdują się największe ilości produktów roślinnych, które są łatwo zapalnym materiałem palnym i gdy są wysuszone silnie rozprzestrzeniają ogień. Dlatego też większe jest zagrożenie pożarowe, czyli łatwiej może dojść do pożaru. Dobremu gospodarzowi nie trzeba przypominać, że powinien zrobić wszystko, aby właściwie przygotować maszyny i urządzenia oraz gospodarstwo przed tym okresem. W ten sposób zabezpieczyć siebie i najbliższych, a także zbiory i majątek przed pożarem i uniknie strat. Jednak jak jest w praktyce widzimy i przekonujemy się o tym często sami. Dlatego przypominamy po raz kolejny, że każdy właściciel, użytkownik maszyny lub urządzenia, a także kierownik gospodarstwa ma obowiązek między innymi:

- *sprawdzić szczegółowo stan techniczny i stan zabezpieczenia (także pożarowego) maszyn i urządzeń, które mają być użyte do prac, jak również obiektów i miejsc, w których te prace będą wykonywane;*
- *stosować się do wskazań podanych w instrukcjach obsługi przy eksploatacji maszyn rolniczych i innych z napędem;*
- *organizować i prowadzić prace w taki sposób, aby nie tylko nie powstał pożar, ale aby nawet ograniczyć do minimum możliwość jego powstania;*
- *zapewnić, aby niezbędne materiały pędne w ilości nie większej niż zapotrzebowanie dobowe były przechowywane w zamkniętych nie tłukących się naczyniach w odległości nie mniejszej niż 10 metrów od punktu omłotowego, miejsca ustawienia stert lub stogów i tym podobnych prac;*
- *dopilnować przestrzeganie zakazu używania otwartego ognia i palenia tytoniu w odległości mniejszej niż 10 metrów od punktu omłotowego, stertowania itp. prac, zwłaszcza w miejscu nie oczyszczonym z materiałów palnych;*

- *przygotować podręczny sprzęt gaśniczy (np. gaśnice) i inne środki (woda, piasek...) i sprzęty (łopaty, tłumice, bosaki...) gaśnicze w pobliżu miejsca prowadzenia prac w taki sposób, aby były zawsze dostępne dla wszystkich w przypadku nagłej konieczności ich użycia;*
- *dopilnować, aby wszyscy uczestniczący w pracach wie-dzieli jak należy postępować w przypadku powstania pożaru.*

Ponadto przypominamy, że spalać słomę i pozostałości roślinne **można tylko na polach**:

- ! *co najmniej 100 metrów od zabudowań, miejsc ustawienia stert i stogów, lasów oraz zboża na pniu;*
- ! *pod stałym nadzorem miejsca wypalania przez osobę dorosłą;*
- ! *w sposób nie powodujący zakłóceń w ruchu drogowym i kolejowym*
- ! *z zachowaniem szczegółowych zasad wykonywania tych czynności ustalonych przez organ samorządu terytorialnego (Radę Gminy w drodze uchwały).*

W żadnym wypadku nie można wypalać pozostałości roślinnych na łąkach, pastwiskach, nieużytkach, rowach i pasach przydrożnych oraz wrzosowiskach i torfowiskach, a także w lasach i na terenach śródlęsnych.

Jeden z żywiołów - woda wyrządził już w tym roku w Polsce ogromne straty. Czy potrzeba aby te straty powiększył kolejny żywioł - ogień? Czy zawsze aby coś zrozumieć musimy się o tym- przekonać "na własnej skórze"?

Niech każdy, kto przeczytał ten artykuł odniesie zawarte w nim treści także do siebie i dobrze to przemyśli.

Opracowano
w Wydziale Kontrolno-Rozpoznawczym
KW PSP

Ogłoszenia

ZBIGNIEW GŁOWACKI zam. Rowiny, tel. 378-15-21
Sprzedam wiązałkę WC-5 (nowa)

JULKIEWICZ MARIAN zam. Romaszki, tel. 378-43-02
Jatówki hodowlane wysokocielne. Cielność 7 - 0,5 miesięcy

GOMÓŁKA ZYGMUNT zam. Dawidy, tel. 356-04-30
Jatówki hodowlane wysokocielne. Cielność 8 miesięcy.

HENRYK CARUK zam. Janów Podlaski
ul. Kościuszki 23, tel. 341-32-39
Sprzedam 4 kozy

Tel. 343-29-79 (wieczorem) po godz 20
Kupię gospodarstwo w rejonie nadbużańskim do 5 ha.

DOROSZ JAROSŁAW zam. Mokre, tel. 378-45-88
Sprzedam tryczki i jarki owiec rasy czarnogłówka.

SYLWIA MIKOŁAJCZUK zam. Bejdy 13, tel. 357-53-93
Sprzedam chłodziarkę do mleka o pojemności 100 l. Cena do uzgodnienia.

Spotkajmy się nad Bugiem - Janów Podlaski 98

W dniach 18 - 19 lipca 1998r. odbyła się w Janowie Podlaskim impreza promocyjna pod hasłem: *Spotkajmy się nad Bugiem - Janów Podlaski 98*. Głównym celem imprezy była promocja regionu i jego walorów krajobrazowych, turystycznych, kulturowych a także promocja gospodarstw agroturystycznych, położonych w gminach Janów Podlaski i Sarnaki. Z tą myślą zaproszono przedstawicieli wielu programów radiowych, telewizyjnych, prasy o zasięgu ogólnopolskim i lokalnym.

Organizatorami spotkania były instytucje, urzędy i organizacje wojewódzkie i lokalne: Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Grabanowie, Dyrekcja Parku Krajobrazowego "Podlaski Przełom Bugu", Wydział Kultury Sportu i Turystyki, Wydział Rolnictwa, Wydział Ochrony Środowiska, Regionalny Ośrodek Kultury, Gminny Ośrodek Kultury w Janowie Podlaskim, Urząd Gminy w Janowie Podlaskim, Podlaskie Stowarzyszenie Agroturystyczne, Białkopodlaska Izba Rolnicza i Białkopodlaska Izba Gospodarcza. Wszystkie wymienione instytucje, urzędy i organizacje aktywnie włączyły się do organizacji tego spotkania.

Nie wszyscy zaproszeni dziennikarze przybyli na spotkanie ale i tak frekwencja dopisała. Obecni byli przedstawiciele: Redakcji Rolnej TVP, Telewizji Podlaskiej, Redakcji Rolnej Polskiego Radia Programu I, Radia Dla Ciebie, Polskiego Radia Programu III, także gazet i czasopism - Agro Serwis, Farmer, Sport i Turystyka, Nowa Wieś, Dziennik Bałtycki, Słowo Podlasia, Dziennik Wschodni, Dziennik Lubelski, oraz Polskiej Agencji Promocji Turystyki i Parków Narodowych.

Udział w imprezie wzięli też przedstawiciele białkopodlaskich Urzędów: P. Adam Wilczewski - Wicewojewoda Białkopodlaski, P. Waldemar Kuzawiński - Dyrektor Wydziału Rolnictwa, P. Iwona Kurenda - Dyrektor Wydziału Kultury, P. Ewa Makosz - Dyrektor Wydziału Ochrony Środowiska, P. Edward Dec - Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska, P. Bożena Nowicka - Dyrektor ROK, także P. Józef Bergier - Poseł RP, P. Lech Nikolski - Poseł RP, P. Stanisław Jarosz - Senator RP, P. Arkadiusz Szymoniuk - Dyrektor ODR, P. Wojciech Du-

klewski - Dyrektor Parku Krajobrazowego, Wojtowie Gminy Sarnaki i Terespol.

W trakcie dwudniowego pobytu wymienieni przedstawiciele mogli poznać walory turystyczne i krajobrazowe obszaru nadbużańskiego atrakcje turystyczne z tym związane a także działające gospodarstwa agroturystyczne. Przygotowano wiele atrakcji turystycznych. Gospodarstwa agroturystyczne przygotowały ciekawy program - między innymi pieczenie prosiaka w gospodarstwie agroturystycznym P. Józwiaków z Mierzwic, przeprawę promem po Bugu z degustacją potraw regionalnych. Zwiedzano gospodarstwa agroturystyczne w Klepaczewie - P. Czeżyka i P. Bobińskiej i w Zabużu - P. Świć i P. Jakoniuk. Wymienione gospodarstwa przygotowały też w swoich kwaterach miejsca noclegowe. W swoich gospodarstwach zaproszonych gości przyjmowali też gospodarstwa z gminy Janów Podlaski - P. Chalimoniuk, P. Falkiewicz, P. Różycki, P. Caruk.

Z gminy Sarnaki goście udali się do gminy Janów Podlaski - miejscowości Bubel Granna. Zwiedzono tu gospodarstwa P. Grażyny Hryciuk (przypominam: I miejsce w konkursie Zielone Lato 98 na szczeblu wojewódzkim). Z tego gospodarstwa goście udali się furmankami i bryczkami nad Bug na ognisko. Przejazd ten był atrakcją przygotowaną przez P. Jerzego Trochimiuka z Bubla Granny. Gospodarz nie posiada jeszcze kwatery agroturystycznej ale organizuje przejażdżki bryczką.

Ognisko nad Bugiem to ostatni punkt programu w pierwszym dniu imprezy.

Następny dzień to trzygodzinna wycieczka bryczkami i furmankami po Parku Krajobrazowym, zwiedzanie Stadniny Koni i zwiedzanie galerii autorskiej p. Falkiewicza - znanego podlaskiego malarza.

Od godziny 15 na Rynku w Janowie Podlaskim odbywał się Festyn artystyczny. Na scenie występowały zespoły ludowe, kapele i wokaliści z gminy Janów i Białej Podlaskiej. Okoliczni twórcy ludowi wystawiali swoje rękodzielnicwo. W trakcie festynu odbywały się też konkursy dla publiczności.

Podczas, gdy na Rynku odbywał się festyn - w Gminnym Ośrodku Kultury można było zapoznać się z promocją agroturystyki za pośrednictwem Internetu.

Podsumowanie spotkania odbyło się przy uroczystej kolacji w Gminnym Ośrodku Kultury w Janowie Podlaskim.

Impreza została uznana za udaną co zawdzięczamy zaangażowaniu się tak dużej ilości instytucji oraz gospodar-

stwom agroturystycznym. Przedstawicielom gospodarstw agroturystycznych chcę szczególnie podziękować na łamach naszej gazety.

Gł. Specj. d/s WGD - Bożena Warda.

AGROTURYSTYKA NAD BUGIEM

Powszechnie znana jest pozycja ekonomiczna polskiej wsi, która poniosła największe ciężary transformacji naszej gospodarki.

Nastąpił największy spadek poziomu życia rodzin wiejskich, gdyż poczynając od 1990r do 1995 z roku na rok dochody spadały. Doprowadziło to do poszukiwania przez mieszkańców wsi nowych źródeł dochodu. Wzorując się na gospodarstwach z krajów zachodnich zaczęto zajmować się agroturystyką. Analizując ostatnie lata można stwierdzić, że zainteresowanie tą formą zarabiania pieniędzy było niewielkie, ale z każdym rokiem wykazuje tendencje wzrostowe.

Rolnicy chętnie korzystają ze szkoleń, pogadanek, indywidualnych instruktaży na temat agroturystyki, prowadzonych przez nas, pracowników Ośrodka Doradztwa Rolniczego. Tak jest również na terenie gmin Kodeń, Sławatycze i Piszczac, położonych w strefie czystych, nie skażonych wód i lasów, oraz czystego powietrza.

Każda z gmin ma po jednym zarejestrowanym gospodarstwie agroturystycznym. Gospodarstwo z Kodnia zapewnia doskonałe warunki wypoczynku, czyste, schludne pokoje, posiłki o wybranej porze, świeże owoce i warzywa. Istnieje możliwość wędkowania, długich spacerów ścieżkami wzdłuż rzeki Bug. Dla zainteresowanych mogą być zorganizowane ogniska z pieczeniem kiełbasek lub bardziej romantyczne ze słuchaniem szumu rzeki Bug, recho-tu żab i cykania świerszczy. Można również wypożyczyć u gospodarzy rowery i odbyć dłuższą wycieczkę np. do odległej o 15 km Jablecznej z klasztorem prawosławnym i seminarium.

W Jablecznej rokrocznie gromadzą się wierni wyznania prawosławnego z bliskich i dalekich stron na uroczystości odpustowe w dn. 24 - 25 czerwca.

Około 6 km od Kodnia w Kostomłotach znajduje się cerkiew pounicka, a w Zastawku k. Lebieziewa około 12 km od Kodnia tatarskie mizary.

Dobrze można również wypocząć w gospodarstwie agroturystycznym na terenie gminy Sławatycze. Tutaj oprócz miłych gospodarzy, bardzo dobrych warunków zakwaterowania, turystów może przyciągać bliska odległość od przejścia granicznego w Sławatyczach (1 km).

Młodym gospodarstwem, funkcjonującym od tego sezonu jest gospodarstwo z gminy Piszczac, położone 2 km od węzła kolejowego w Chotyłowie. To gospodarstwo należy polecić przede wszystkim zapalonym wędkarzom, gdyż posiada ono staw z rybami.

Można tu pojeździć konno, korzystać z wspaniałego kąpieliska, wziąć udział w grzybobraniu.

Oprócz już funkcjonujących gospodarstw zainteresowanie rolników działalnością agroturystyczną jest powszechne. Rolnicy myśląc o zajęciu się tą formą zarobku obecnie przystępują do zagospodarowania pod tym kątem rzadko używanych pokoi, zagospodarowania strychów, drewnianych chat, aby turyści w przyszłości czuli się wygodnie, nie musieli się myć w lodowatej wodzie, choć będą mogli jeśli tego zapragną.

Oferta agroturystyczna z naszego regionu będzie rozszerzona, może nawet w ciągu najbliższych miesięcy.

Wszystkich sympatyków tej formy wypoczynku serdecznie zapraszamy.

Będą to wakacje tanie, ciekawe i atrakcyjne.

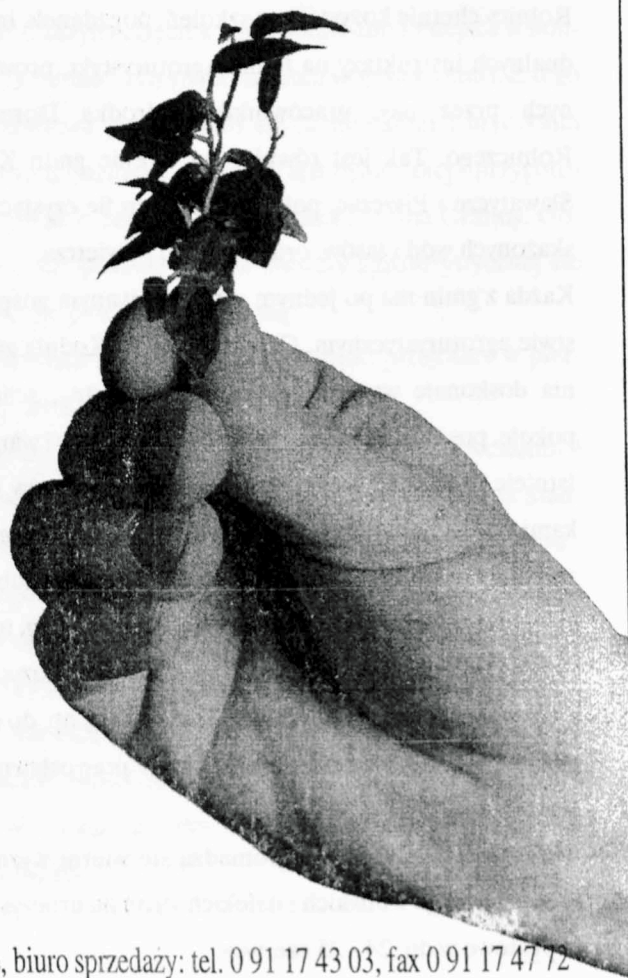
Opracowała: Zofia Sztokalińska
specjalistka rejonowa d/s wgd.

„Podobnie jak ludzie,
rośliny także mają
swoje marzenia.
Śni się im
przyjazne SŁOŃCE.
WODA, która ugasi
ich pragnienie.
A przede wszystkim
polickie NAWOZY,
bez których nawet
najlepsza ziemia
nie da dobrego
plonu.
Nie wystarczą im
moje opiekuńcze dłonie”.

ZAKŁADY
CHEMICZNE
POLICE S.A.

Zakłady Chemiczne "Police" S.A., ul. Kuźnicka 1, 72-010 Police, biuro sprzedaży: tel. 0 91 17 43 03, fax 0 91 17 47 72

Autoryzowany Dealer

Alfa Laval Agri

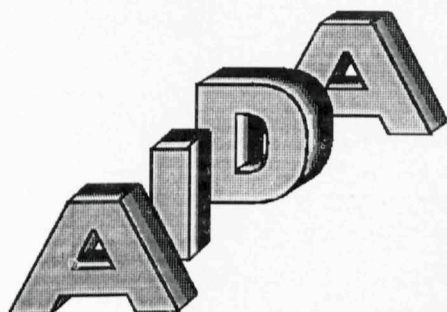
oferuje:

- urządzenia udojowe
- urządzenia do schładzania mleka
- systemy do usuwania obornika
- środki higieny zwierząt
- środki do mycia oraz dezynfekcji urządzeń udojowych
- regeneracja pulsatorów HP 100
- serwis gwarancyjny i pogwarancyjny

ZAPRASZAMY

Jarosław Michalak
Janówka 23
21-500 Biała Podl

tel 341 97 94
090 37 82 81

SP. z o.o.

Tel./Fax (0 83) 343 77 57 344 33 95 342 02 60
21-500 Biała Podlaska ul Gwardii Ludowej 17b

Oferuje

Pasze i koncentraty firmy "Cargill"

Nawozy wapniowo - magnezowe

Automaty paszowe , opryskiwacze

Preparaty mlekozastępcze i dodatki witamin.

Środki higieny "Eutra"

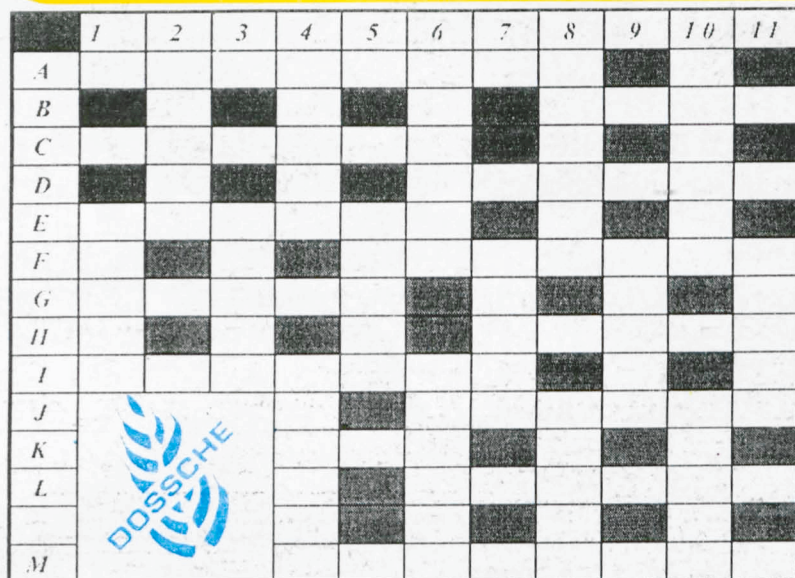
Nawóz doglebowy RSM 32%

Możliwość zakupu na raty

} możliwość zamówień
telefonicznych

Magazyn ul. Gwardii Ludowej 17b- kierunek Sielczyk dojazd linią nr 9

KRZYŻÓWKA 8\98

Wśród uczestników, którzy nadesłali prawidłowe rozwiązanie krzyżówki nr.8/98 do dnia 15 09 1998 r. rozlosujemy worek paszy ufundowanej przez firmę DOSSCHE.

Podajemy wykaz oferowanych pasz:

-DLA TRZODY:
 Prestarter 25 kg dla prosiąt.
 Starter 50kg dla warchlaków o wadze 15-35 kg.
 Grower 50kg dla warchlaków o wadze 35-70 kg.
 Finisz 50kg dla tuczników o wadze pow 70 kg.

-DLA DROBIU:
 Mieszanka dla kurcząt 25kg. 0-6 tygodni
 Mieszanka ekstra dla niosek 50kg.

-DLA BYDŁA:
 Granulat dla cieląt 25 kg
 Dla bydła mlecznego Extra 50kg

Prosimy przesłać rozwiązanie krzyżówki na karcie pocztowej na adres redakcji wraz z wyborem proponowanej paszy. Rozwiązania bez wyboru paszy nie będą uwzględniane.

Za rozwiązanie krzyżówki nr 5/98 „Dobrego nógdy za wiele” nagrodę w formie 1 worka paszy: STARTER” wylosował Pan Jerzy Józefczuk zamieszkały Wyhalew 45 21-213 Kodeniec woj Biała Podlaska

Jeśli chcesz wygrać worek paszy
 Niech krzyżówka Cię nie straszy
 Bierz do ręki długopis
 I poziome rób zapisy

Sponsorem krzyżówki jest:

DOSSCHE POLAND PASZE KONCENTRATY PREMIXY

Przedstawiciel PIOTR LIMOWSKI tel. 0 90 22 41 13

POZIOMO: A-1) Zławca Ziemi i Plutona, B-8) wódka z ryżu jest pędzona, C-1) podrośnięty synek krowy, D-6) nad Angarą gród portowy, E-1) ciężar zbędny ale duży, F-5) na pastwisku bydłu służy, G-1) australijskie dzikie psisko, H-7) wątpliwości ma chłopisko, I-1) wszystkie z płyty gra muzyki, J-6) dwa to stany Ameryki, K-4) pojedynczy tłoka ruch, L-6) syn Zeusa, Słońca Duch, M-4) jest pod głową podczas spania

Czas na w pionie rozwiązania

PIONOWO: 1-E) pomieszczenie dla suflera, 2-A) goście smutni jak cholera, 3-E) krzywa, prosta lub łamana, 4-A) kara w tylek nią dawana, 4-I) dobra zmiana każdy powie, 5-E) dba o wygląd i o zdrowie, 6-A) imię pana Chruszczowa, 6-I) oraz była polska głowa, 7-F) grzybów ważna to komórka, 8-A) lewą ręką głaszcze burka, 8-J) w pracy wyszedł marny skutek, 9-F) na kitarze przegna smutek, 10-A) cela, którą trudno znieść, 10-J) Antek, gdy miał latek sześc, 11-F) koszmar, widmo, senny duch.

Rozwiązałeś, jesteś zuch.

B-6	L-9	I-6		K-8	F-1	G-1	M-9	H-3		A-3	C-2	L-10	E-10		F-11	M-6	M-11	C-8

Opracował Jerzy Mędra

ADRES REDAKCJI:

Grabanów 21-500 Biawa Podlaska
 Tel. Biawa Podlaska (0 83) 343 37 92, 343 38 66.
 Dyrektor (0 83) 341 12 55
 Fax (0 83) 343 81 98

Adresy i telefony Rejonowych Ośrodków

Biawa Podlaska ul. Jeromskiego 3 tel. 343 32 34
 Radzyń Podlaski ul. Dłubrowskiego 9 tel. 352 84 06
 Parczew ul. Piwnia 50 tel. 354 24 74
 Sosice ul. Piłsudskiego 6 tel. 357 26 65
 Wisznice ul. Warszawska 13 tel. 378 22 49

WYDAWCA: OŚRODEK DORADZTWA ROLNICZEGO

ZESPÓŁ REDAKCYJNY: K. Kuresza, B. Fivatiuk, B. Michalczyk, Cz. Mirczewska, A. Matuszewski, A. Stręcka, A. Radzikowska, B. Warda, E. Piwońska, A. Urkowska, specjaliści terenowi doradztwa rolniczego i specjalistki WGD.

SKŁAD KOMPUTEROWY: M. Zajęc, A. Mazur

DRUK: I. Wagner - Poligrafia ODR Nr. Zamówienia /98 nakład 3500 szt